

අබ්හිද්ධමුපිටක

၁၀၆

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រធានាសារខ្មែរ
អនាម្បបិដក
បញ្ជាន តេសេបកាត
១០៦

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

TERASAMABHĀGA

106

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសច្ឆរាជាធិបតី បួរ ត្រី
 សម្តេចព្រះមហាសច្ឆរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្រាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលវ័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាកិរិយាភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធី. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

VATT Botum Dhammavutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្និក្ខាប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តេសមភាគ

១០៦

ព.ស. ២៥១២

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស តេរសមោ ភាគោ

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១] នោសញ្ញោជនំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោសញ្ញោជនោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣] សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោសញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនោ អកុសលោ ច នោសញ្ញោជនោ អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តេរសមភាគ

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] នោសញ្ញោជនកុសលធម៌ (កុសលធម៌មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ) អាស្រ័យ នូវនោសញ្ញោជនកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣] សញ្ញោជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នោសញ្ញោជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ សញ្ញោជនអកុសលធម៌ក្តី នោសញ្ញោជនអកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិ-
យា នវ អវិកតេ នវ ។

[៥] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ ន-
វិប្បយុត្តេ នវ ។

សហជាតវារោមិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តាវេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[៦] សញ្ញាជនោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញាជនស្ស
អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិ-
យា នវ អវិកតេ នវ ។

[៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[១០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ច-
វារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦] សញ្ញោជនអកុសលធម៌ ជាបដ្ឋាយ នៃសញ្ញោជនអកុសល-
ធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៩ ។

[៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១០] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយានុលោមក្តី
នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលបណ្ឌិតរាប់ហើយ យ៉ាងណា
(សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១១] នោសញ្ញាជនំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នោសញ្ញាជនោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារមិ បញ្ញាវារមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សញ្ញាជនទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៣] សញ្ញាជនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញា-
ជនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អសញ្ញាជនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសញ្ញាជនិ-
យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។

យថា ចូឡន្តរទុកេ លោកិយលោកុត្តរទុ-
កតមនំ ឯវំ ឥមម្បិ ញាតព្វំ ។ សហជា-
តវារមិ បញ្ញាវារមិ វិត្តារេតញា ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១] នោសញ្ញាជនអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវនោសញ្ញាជន-
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញាជនទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៣] សញ្ញាជនិយកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍
ដល់សញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យ នូវសញ្ញាជនិយកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អសញ្ញាជនិយកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវអ-
សញ្ញាជនិយកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ។

ដំណើរនៃលោកិយលោកុត្តរទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈ យ៉ាងណា
សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹង យ៉ាងនោះដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

- [១៥] សញ្ញាជនិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញា-
ជនិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
- [១៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

- [១៧] សញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អសញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ច អសញ្ញាជនិយោ
អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សញ្ញាជនិយំ អព្យាកតព្វ អសញ្ញាជនិយំ អព្យា-
កតព្វ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[១៥] សញ្ញោជនិយអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយ-
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋាយទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ អសញ្ញោជនិយអ-
ព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោជ-
និយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ សញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ក្តី អសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោ-
ជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ សញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ផង នូវអសញ្ញោ-
ជនិយអព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ

[១៨] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិប-
តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

ច្ចុដ្ឋន្តរទុកេ លោកិយលោកុត្តរទុកសទិសំ
សហជាតវារោមិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ
វិត្តារេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[១៩] សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ សញ្ញា-
ជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អសញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ
អសញ្ញាជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២០] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ តីណិ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អវិគតេ សត្ត ។

[២១] សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ
សញ្ញាជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

[១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរ-

ទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈដែរ ឯសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។

សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៩] សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបដ្ឋយ នៃសញ្ញាជនិយ-
អព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ អសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ជា
បដ្ឋយ នៃអសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[២១] សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបដ្ឋយ នៃសញ្ញាជនិយ-
អព្យាកតធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ
ជាបដ្ឋយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ ជា
បដ្ឋយ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ
ដោយតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ ។

៦

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២២] នហេតុយា សត្តំ នអារម្មណោ សត្តំ ។

[២៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ចត្តារិ ។

[២៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោម-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណិកំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញោជនសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៥] សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិក-
តេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិត ត្រូវរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ដែលប្រាស
ចាកសញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យ នូវសញ្ញាជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសល
ធម៌ ដែលប្រាសចាកសញ្ញាជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

សញ្ញាជនសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៧] សញ្ញាជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច សញ្ញាជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៨] សញ្ញាជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច សញ្ញាជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

[២៩] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ បញ្ច អធិ-
 បតិយា ឯកំ អវិភតេ បញ្ច ។

[៣០] សញ្ញាជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច សញ្ញាជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហាគតេ ខន្ទេ

បដិច្ច វិចិត្តិច្ឆាសហាគតោ មោហោ ។

[៣១] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា បញ្ច ន-
 បុរេជាតេ បញ្ច ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ ។ បេ ។
 នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលតិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អកុសលធម៌ ប្រកបដោយសញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យ នូវសញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អកុសលធម៌ ប្រកបដោយសញ្ញាជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៨] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ ។

[២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

[៣០] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺមោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ចា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ចា ។

[៣១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។ ល ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ ល ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ញាវារោ

[៣២] សញ្ញាជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
សញ្ញាជនសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ
អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តស្ស អកុ-
សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ នវ សញ្ញា-
ជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញាជនសម្ប-
យុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ នវ ។ បេ ។
សហជាតេ បញ្ច ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេ-
រេនេ នវ កម្មេ តីណិ ។ បេ ។ មត្តេ តីណិ សម្ប-
យុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[៣៤] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បញ្ញាវារៈ

[៣២] សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោ-
ជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ សញ្ញោជនវិប្បយុត្ត-
អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនវិប្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនសម្ប-
យុត្តអកុសលធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៤] សញ្ញោជនវិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោ-
ជនវិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៦] សញ្ញាជនិយញ្ជៅ នោចសញ្ញាជនំ កុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនិយោចេវ នោចសញ្ញាជនោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៨] សញ្ញាជនញ្ជៅ សញ្ញាជនិយញ្ជា អកុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនោចេវ សញ្ញាជនិយោច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិកតេ នវ ។

[៤០] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ ន-
បុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ ន-
កម្ម តីណិ នវិចារកេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦] កុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនិយៈផង មិនមែនជាសញ្ញាជនៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនិយៈផង មិនមែនជាសញ្ញាជនៈ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារ-
សទិសា ។

បញ្ញាវារោ

[៤១] សញ្ញាជនោចេវ សញ្ញាជនិយោច អក្ក-
សលោ ធម្មោ សញ្ញាជនស្សចេវ សញ្ញាជនិយស្សច
អក្កសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤២] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិគតេ នវ ។

[៤៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៤៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៤៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ វរំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[៤៦] សញ្ញាជនិយញោវ នោចសញ្ញាជនំ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនិយោចេវ នោចសញ្ញា-
ជនោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈផង ។

បញ្ញាវារៈ

[៤១] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី របស់បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយ យ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៦] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជានោសញ្ញាជនៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជានោសញ្ញាជនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

[៤៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិក-
តេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤៨] សញ្ញាជនញ្ជៅ សញ្ញាជនសម្បយុត្តញ្ជៅ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនោចេវ សញ្ញាជន-
សម្បយុត្តោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា តីណិ ។

[៤៩] សញ្ញាជនសម្បយុត្តញ្ជៅ នោចសញ្ញាជនំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនសម្បយុត្តោចេវ
នោចសញ្ញាជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥០] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិបតិ-
យា នវ អវិកតេ នវ ។

[៥១] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ
នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ
នកម្ម តីណិ នវិចាកេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៨] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ជានោសញ្ញា-
ជនៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ជានោ-
សញ្ញាជនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៥១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវា-

រសទិសា វិត្តារេតញា ។

បញ្ញាវារោ

[៥២] សញ្ញោជនោចេវ សញ្ញោជនសម្បយុត្តោច
អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញោជនស្សចេវ សញ្ញោជន-
សម្បយុត្តស្សច អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិកតេ នវ ។

[៥៤] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ នអ-
ធិបតិយា នវ ។

[៥៥] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៥៦] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥២] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្ត
ផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្ប-
យុត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនី-
យានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោក
រាប់ហើយ យ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
នោះផងចុះ ។

ចប់ សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៥៧] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ សញ្ញាជនិយំ កុស-
 លំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សញ្ញា-
 ជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញាជនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ អសញ្ញាជនិយោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។
 យថា ច្ចុទ្ធស្តន្តរុកេ លោកិយលោកុត្តរ-
 ទុកសទិសំ សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ
 សព្វត្ថ វិត្តាបេតព្វា ។

[៥៩] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អកុ-
 សលោ ធម្មោ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តស្ស សញ្ញាជនិ-
 យស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៥៧] កុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត
និងជាសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត
និងជាសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៥៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។

(សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ) ដូចគ្នា
នឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈដែរ យ៉ាងណា
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់
អន្លើ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៥៩] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ
ជាបដ្ឋ័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ ។

[៦០] អារម្មណោ ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៦១] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ សញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ អសញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ អសញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ សញ្ញាជនិយំ អព្យាកតញ្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញាជនិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦១] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលគ្គិកំ

[៦២] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អធិ-
បតិយា បញ្ច កកម្មេ បញ្ច វិចារកេ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

[៦៣] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ តីណិ
នអធិបតិយា ទ្វេ នបុរេជាតេ ចត្តារិ នបច្ឆាជាតេ
បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតវារោបិ សម្បយុត្តវារោបិ
បដិច្ចវារសទិសា ។

បញ្ញាវារោ

[៦៤] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញាជនិយោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តស្ស សញ្ញាជនិ-
យស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

[៦៥] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ចត្តារិ អវិតតេ សត្ត ។

[៦៦] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណោ សត្ត ។

[៦៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ចត្តារិ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

[៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦៤] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ
ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
មានវារៈ ៧ ។

[៦៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ។
យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញាជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៦៩] នោ កន្ថំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោកន្ថោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៧១] កន្ថំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កន្ថំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច នោកន្ថោ អកុសលោ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ សញ្ញាជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៦៩] កុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមែនជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧១] អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជា
គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មិនមែន
ជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង

គន្ថទុកកុសលក្តីកំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កន្ថំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កន្ថោ អកុសលោ ច ជោកន្ថោ អកុសលោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ជោកន្ថំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ជោកន្ថោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិកតេ
នវ ។

[៧៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា នវ នបុ-
រេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ ន-
កម្មេ តីណិ នវិចាកេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

សហជាតវារោមិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តាបតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

[៧៤] កន្ថោ អកុសលោ ធម្មោ កន្ថស្ស អ-
កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិបតិ-
យា នវ អវិកតេ នវ ។

[៧៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

គន្ថទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈក្តី អកុសលធម៌ មិនមែនជា
គន្ថៈក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
មិនមែនជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹង
បដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៤] អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ ជាបដ្ឋយ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ នវ ។

[៧៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោម
មម្បិ បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ បច្ច-
ដិយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[៧៩] នោកន្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោកន្តោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨០] ហេតុយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេ បញ្ញាវាបេ សព្វត្ថ ឯកំ ។

គន្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្តនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៨១] កន្តនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្តនិ-
យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អកន្តនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកន្តនិយោ កុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៧] ក្នុងនិរុទ្ធិយោគប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៧៨] ក្នុងនិរុទ្ធិយោគប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនិរុទ្ធិយោគប្បដ្ឋាយ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៩] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាគន្លងៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាគន្លងៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ចុនីយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ គន្លងទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្លងនិយមទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨១] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។
កុសលធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិរុទ្ធិយោគប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ២ ។

គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ

លោកិយលោកុត្តរកមនសទិសំ
សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[៨៣] កន្ថនិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថ-
និយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៨៥] កន្ថនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថ-
និយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អកន្ថនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អកន្ថនិយោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

កន្ថនិយំ អព្យាកតញ្ច អកន្ថនិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច កន្ថនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ

(គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរ-
គមនៈដែរ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បី
ឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៣] អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៥] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
ប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៨៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិកតេ
បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរកមនសទិសំ
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តារេតញ្ច ។
គន្តនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្តសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ
បដិច្ចវារោ

[៨៧] កន្តវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ត-
វិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៨៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៨៩] កន្តសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កន្តសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៩០] ហេតុយា ឆ អារម្មណោ ឆ អធិបតិយា
បញ្ច អវិកតេ ឆ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរគមនៈដែរ

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨៧] កុសលធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ប្រាសចាកគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៩] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

[៩១] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ន នបុ-
រេជាតេ ន ។ បេ ។ នកម្មេ ចត្តារិ នវិប្បយុត្តេ ន
។ បេ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាវេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[៩២] កន្ថសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ កន្ថ-
សម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៩៣] ហេតុយា ន អារម្មណេ នវ អធិបតិយា
នវ អនន្តវេ នវ សហជាតេ ន ឧបនិស្សយេ នវ
អាសេវនេ នវ កម្មេ ចត្តារិ មក្កេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ
ន អវិតតេ ន ។

បដិច្ចវារោ

[៩៤] កន្ថវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថ-
វិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៩៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិត-
តេ ឯកំ ។

គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[៧១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៧២] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ជាបដ្ឋយ នៃអកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
សហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៦ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៤] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
ប្រាសចាកគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៩៦] កន្ថនិយញ្ជៅ ដោចកន្ថំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កន្ថនិយោចេវ ដោចកន្ថោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៩៨] កន្ថញ្ជៅ កន្ថនិយញ្ជា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កន្ថោចេវ កន្ថនិយោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កន្ថនិយញ្ជៅ ដោចកន្ថំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថនិយោចេវ ដោចកន្ថោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៩៦] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈទាំងមិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ និងមិនមែនជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៩៨] អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជា ប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង មិនមែនជាគន្ថៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង មិនមែនជាគន្ថៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ

[៩៩] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិគតេ នវ ។

[១០០] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា នវ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ

បដិច្ចវារសទិសា វិត្តារេតញ្ច ។

បញ្ញាវារោ

[១០១] កន្ថោចេវ កន្ថនិយោច អកុសលោ ធម្មោ
កន្ថស្សចេវ កន្ថនិយស្សច អកុសលស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១០២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិគតេ នវ ។

[១០៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[១០៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ នវ ។

[១០៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ

[៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[១០០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១០១] អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង ជា
បដ្ឋយ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ។

[១០៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ។

[១០៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៥] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ
បច្ចដិយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[១០៦] កន្ថនិយញ្ជេវ នោចកន្ថំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច កន្ថនិយោចេវ នោចកន្ថោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១០៨] កន្ថញ្ជេវ កន្ថសម្បយុត្តព្វា អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច កន្ថោចេវ កន្ថសម្បយុត្តោច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិតតេ
នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៦] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះផង មិនមែនជា
គន្លះផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះផង មិនមែន
ជាគន្លះផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៨] អកុសលធម៌ ជាគន្លះផង ប្រកបដោយគន្លះផង អា-
ស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្លះផង ប្រកបដោយគន្លះផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

[១១០] នអធិបតិយា នវ នបុរេជាតេ នវ ។
សហជាតវារោមិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តារេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[១១១] កន្ថោចេវ កន្ថសម្បយុត្តោច អកុសលោ
ធម្មោ កន្ថស្សចេវ កន្ថសម្បយុត្តស្សច អកុសលស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១១២] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិកតេ
នវ ។

[១១៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ នវ ។

[១១៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ នវ ។

[១១៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ
បច្ចដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ វរំ កណោតព្វំ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[១១០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១១] អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាគន្ថសម្បយុត្តផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាគន្ថសម្បយុត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ច័នីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ច័នីយៈក្តី បច្ច័នីយា- អនុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ ហើយ យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១១៦] កន្ថវិប្បយុត្តំ កន្ថនិយំ កុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ កន្ថនិយោ កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កន្ថវិប្បយុត្តំ អកន្ថនិយំ
 កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ អកន្ថនិយោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិក-
 តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារោមិ ។ មេ ។ បញ្ញាវារោមិ
 សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

បដិច្ចវារោ

[១១៨] កន្ថវិប្បយុត្តំ កន្ថនិយំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ កន្ថនិយោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១១៩] ហេតុយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។
 សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៦] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍
ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌
ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ
ពិស្តារ គ្រប់បទទាំងអស់ផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៨] អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍
ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រ-
យោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលគ្គិកំ

បដិច្ចវារោ

[១២០] កន្ថវិប្បយុត្តំ កន្ថនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ កន្ថនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កន្ថវិប្បយុត្តំ អកន្ថនិយំ
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ អកន្ថនិយោ
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 កន្ថវិប្បយុត្តំ កន្ថនិយំ អព្យាកតញ្ច កន្ថវិប្បយុត្តំ អកន្ថ-
 និយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កន្ថវិប្បយុត្តោ
 អកន្ថនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។

[១២១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ វិចា-
 កេ បញ្ច អវិកតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ ។ មេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ
 បដិច្ចវារសទិសា វិត្តាវតញ្ច ។

បញ្ញាវារោ

[១២២] កន្ថវិប្បយុត្តោ កន្ថនិយោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ កន្ថវិប្បយុត្តស្ស កន្ថនិយស្ស អព្យាក-
 តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១២០] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។ សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១២២] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ជាបដ្ឋ័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

កន្តវិប្បយុត្តោ អកន្តនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ កន្ត-
វិប្បយុត្តស្ស អកន្តនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[១២៣] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ តីណិ
អធិបតិយា ចត្តារិ អវិកតេ សត្ត ។

[១២៤] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណោ សត្ត ។

[១២៥] ហេតុប្បច្ចយោ នអារម្មណោ ចត្តារិ ។

[១២៦] នហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកោ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

គន្តវិប្បយុត្តគន្តនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្តគោច្ចកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឱយកោច្ចកម្បិ យោកកោច្ចកម្បិ

អាសវកោច្ចកទុកកុសលត្តិកសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១២៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[១២៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយ យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ គន្ថគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឱយគោច្ឆកៈក្តី យោគគោច្ឆកៈក្តី ដូចអាសវគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈដែរ ។

នីវរណទុក្កកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១២៧] នីវរណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពោនី-
វរណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១២៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេ បញ្ញាវាបេ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១២៩] នីវរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នីវរណំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពោនីវរណោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នីវរណំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ អកុសលោ ច ពោនីវរណោ
អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៣០] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ ។

[១៣១] នីវរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរ-
ណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
វិចិត្តានីវរណំ ឧទ្ធច្ចនីវរណំ បដិច្ច អវិជ្ជានីវរណំ ។

នីវរណទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១២៧] កុសលធម៌ ជានេនីវរណៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១២៩] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អកុសលធម៌ ជានេនីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អកុសលធម៌ ជានីវរណៈក្តី ជានេនីវរណៈក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៣១] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ អវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវវិចិក្ខានីវរណៈ និងឧទ្ធច្ចនីវរណៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោនីវរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆា-
 សហាគតេ ឧទ្ធច្ចសហាគតេ ខន្ទេ បដិច្ច អវិជ្ជានីវរ-
 ណំ ។ នីវរណំ អកុសលញ្ច នោនីវរណំ អកុសលញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆានីវរណញ្ច ឧទ្ធច្ចនីវរណញ្ច
 សម្បយុត្តកេ ច ខន្ទេ បដិច្ច អវិជ្ជានីវរណំ ។

[១៣២] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ
 នបុរេជាតេ នវ ។ មេ ។ នវិប្បយុត្តេ នវ ។
 សហជាតវាបេ ិ សម្បយុត្តវាបេ ិ សព្វត្ថ នវ ។

បញ្ហាវារោ

[១៣៣] នីវរណោ អកុសលោ ធម្មោ នីវរ-
 ណាស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៣៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា នវ អវិកតេ នវ ។

[១៣៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោនីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ចា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង នូវអកុសលធម៌ ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវវិចិកិច្ចានីវរណៈផង នូវឧទ្ធច្ចៈនីវរណៈផង នូវពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។

[១៣២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានវារៈ ៩ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៣៣] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ជាបដ្ឋយ នៃអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[១៣៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ

[១៣៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។
 [១៣៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។
 យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោមម្បិ
 បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ បច្ចដិយា-
 នុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៣៨] នោនីវរណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 នោនីវរណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។

[១៣៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
 តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

នីវរណទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៤០] នីវរណិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណិ-
 យោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ

[១៣៦] ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៧] ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៣៨] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
ជានោនីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ នីវរណទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៤០] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនីរណិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនីរណិយោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

[១៤២] នីរណិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីរ-
ណិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[១៤៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៤៤] នីរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នីរ-
ណិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អនីរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនី-
រណិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នីរណិយំ អព្យាកតញ្ច អនីរ-
ណិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នីរណិយោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[១៤២] អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៤៤] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអ-
ព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អា-
ស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈផង នូវអព្យាកតធម៌
មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

[១៤៥] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ វិចាកេ
បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតព្វា ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៤៦] ដីវណាវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ដីវណាវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៤៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៤៨] ដីវណាសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ដីវណាសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៤៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[១៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
 ចប់ នីវរណយទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៤៦] កុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត អាស្រ័យ នូវកុសល-
 ធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
 ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៤៨] អកុសលធម៌ ជានីវរណសម្បយុត្ត អាស្រ័យ នូវអកុស-
 លធម៌ ជានីវរណសម្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
 ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[១៥០] ដីរណារិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ដីរណារិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១៥១] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារមិ បញ្ញាវារមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

នីរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីរណនីរណិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៥២] ដីរណិយញោវ នោចដីរណំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ដីរណិយោចេវ នោចដីរណោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៥៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារមិ បញ្ញាវារមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[១៥០] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥២] កុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៥៤] នីវរណាញោវ នីវរណិយញោ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច នីវរណោចេវ នីវរណិយោចេ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នីវរណិយញោវ
នោចនីវរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណិយោចេវ
នោចនីវរណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[១៥៥] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ ។ មេ ។
អវិតតេ នវ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ នវ ។

បដិច្ចវារោ

[១៥៦] នីវរណិយញោវ នោចនីវរណំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច នីវរណិយោចេវ នោចនីវរណោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៥៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥៤] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណិយៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានេនីវរណៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានេនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ៩ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៥៦] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានេនីវរណៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានេនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ
បដិច្ចវារោ

[១៥៨] នីវរណាញោ នីវរណសម្បយុត្តញ្ច អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោចេវ នីវរណសម្បយុត្តោច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៥៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិភតេ នវ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ នវ ។

នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ
បដិច្ចវារោ

[១៦០] នីវរណវិប្បយុត្តំ នីវរណិយំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នីវរណវិប្បយុត្តោ នីវរណិយោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នីវរណវិប្បយុត្តំ
អនីវរណិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណវិប្បយុត្តោ
អនីវរណិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៦១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

**នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ**

[១៥៨] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ៩ ។
ចប់ នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

**នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ**

[១៦០] កុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បរាមាសទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៦២] ដីរណវិប្បយុត្តំ ដីរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ដីរណវិប្បយុត្តោ ដីរណិយោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ដីរណវិប្បយុត្តំ
 អដីរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ដីរណវិប្ប-
 យុត្តោ អដីរណិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ដីរណវិប្បយុត្តំ ដីរណិយំ
 អព្យាកតញ្ច ដីរណវិប្បយុត្តំ អដីរណិយំ អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ដីរណវិប្បយុត្តោ ដីរណិយោ
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៦៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ វិចារកេ
 បញ្ច ។

សហជាតវារេមិ បញ្ចវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តាបេតព្វំ ។

នីរណវិប្បយុត្តនីរណិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។
 នីរណគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៦៤] ដោបរាមាសំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ដោបរា-
 មាសោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦២] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជា អនីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា- កតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត- ធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរ- ណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ នីវរណគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦៤] កុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ (មិនស្ទាបអង្កែល) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៦៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៦៦] បរាមាសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ដោ-
បរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ ដោបរាមាសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ដោ-
បរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា តីណិ ។ បរាមាសំ អកុសលញ្ច ដោបរាមាសំ
អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ដោបរាមាសោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៦៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច
អវិតតេ បញ្ច ។

[១៦៨] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា បញ្ច
នបុរេជាតេ បញ្ច នបច្ឆាជាតេ បញ្ច ។

សហជាតវាវេមិ សម្បយុត្តវាវេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បញ្ញាវារោ

[១៦៩] ដោបរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ ដោ-
បរាមាសស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៦៦] អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈ (ស្ថាបអង្កែល) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង នូវអកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១៦៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១៦៩] អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

បរាមជ្ជទុកកុសលគ្គិកំ

[១៧០] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ អវិភតេ បញ្ច ។

យថា កុសលគ្គិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៧១] នោបរាមាសំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នោបរាមាសោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៧២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
ភតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បរាមាសទុកកុសលគ្គិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមជ្ជទុកកុសលគ្គិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៧៣] បរាមជ្ជំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អប-
រាមជ្ជំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អបរាមដ្ឋោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

[១៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយ យ៉ាងណា (បទនេះ បណ្ឌិត) គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧១] អព្យាកតធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧៣] កុសលធម៌ ជាបរាមដ្ឋៈ (ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវ
ហើយ) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាបរាមដ្ឋៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាអបរាមដ្ឋៈ (ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់
ត្រូវហើយ) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអបរាមដ្ឋៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៧៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្ថាវេតព្វា ។

បដិច្ចវារោ

[១៧៥] បរាមដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរា-
មដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៧៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៧៧] បរាមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បរា-
មដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អបរាមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អបរាមដ្ឋោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៥] អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អា-
ស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៧] អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អា-
ស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ មិន
ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ មិន
ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បរាមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច អបរាមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច បរាមដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៧៨] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ បញ្ច ។
សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ វិត្តារេតញ្ច ។

បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៧៩] បរាមាសវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
បរាមាសវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[១៨០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៨១] បរាមាសសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច បរាមាសសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧៩] កុសលធម៌ ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត (ប្រាសចាកបរាមាសធម៌) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៨១] អកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត (ប្រកបដោយបរាមាសធម៌) អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ សព្វត្ថ
ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

[១៨៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ទ្វេ
សព្វត្ថ ទ្វេ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។
សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[១៨៤] បរាមាសសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
បរាមាសសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៥] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ចត្តារិ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ មជ្ឈលិ ច អក្កលិ ច អារម្មណាធិ-
បតិ អនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ
ចត្តារិ អាសេវេនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ
។ បេ ។ មក្កេ ទ្វេ ។ បេ ។

បដិច្ចវារោ

[១៨៦] បរាមាសវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច បរាមាសវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ គ្រប់បទទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
មានវារៈ ២ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៨៤] អកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ជាបច្ច័យ នៃ
អកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ត្រង់កណ្តាលក្តី ត្រង់ខាងចុងក្តី
ជាអារម្មណាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៨៦] អព្យាកតធម៌ ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

[១៨៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បរាមាសសម្មយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៨៨] បរាមដ្ឋញោវ នោចបរាមាសំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៨៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៩០] បរាមាសញោវ បរាមដ្ឋញោ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

[១៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៨] កុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែន
ជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវ
ហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៩០] អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែន
ជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង ដែលបរាមា-
សធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បរាមដ្ឋញ្ចេវ នោចបរាមាសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ បរាមាសញ្ចេវ
 បរាមដ្ឋញ្ច អកុសលញ្ច បរាមដ្ឋញ្ចេវ នោចបរាមាសំ
 អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរា-
 មាសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឯកំ ។

[១៩១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច
 អវិតតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បញ្ហាវារោ

[១៩២] បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ អកុស-
 លោ ធម្មោ បរាមដ្ឋស្សចេវ នោចបរាមាសស្ស អកុ-
 សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ នវ អធិ-
 បតិយា នវ អវិតតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈ
 ផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង
 មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិន
 មែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង ដែល
 បរាមាសៈពាល់ត្រូវហើយផង នូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវ
 ហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 មានវារៈ ១ ។

[១៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៩២] អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិន
 មែនជាបរាមាសៈផង ជាបដ្ឋ័យ នៃអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់
 ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[១៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោមម្យិ បច្ចដីយម្យិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្យិ បច្ចដីយានុលោមម្យិ កណ៌ិតំ ឯវំ កលោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៩៤] បរាមដ្ឋញ្ជៅ លោចរាមាសំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ លោចបរាមាសោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១៩៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេវិ បញ្ញាវាបេវិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១៩៦] បរាមាសវិប្បយុត្តំ បរាមដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរាមាសវិប្បយុត្តោ បរាមដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងបរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៩៤] អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង
មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌
ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៩៦] កុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌
ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែល
បរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បរាមាសវិប្បយុត្តំ អបរាមដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
បរាមាសវិប្បយុត្តោ អបរាមដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។

[១៩៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកសទិសំ ។

សហជាតវាហេមិ បញ្ញាវាហេមិ វិត្តាវេតញា ។

បដិច្ចវារោ

[១៩៨] បរាមាសវិប្បយុត្តំ បរាមដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច បរាមាសវិប្បយុត្តោ បរាមដ្ឋោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[១៩៩] បរាមាសវិប្បយុត្តំ បរាមដ្ឋំ អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច បរាមាសវិប្បយុត្តោ បរាមដ្ឋោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិន
ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ពាក្យនេះ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៩៨] អកុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌
ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែល
បរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
គ្រប់បទទាំងអស់ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៩៩] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌
ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែល
បរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . . ។
អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌
មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សារម្មណ៍ទុកកុសលត្តិកំ

បរាមាសវិប្បយុត្តំ អបរាមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 បរាមាសវិប្បយុត្តោ អបរាមដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ បរាមាសវិប្បយុត្តំ
 បរាមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច បរាមាសវិប្បយុត្តំ អបរាមដ្ឋំ
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បរាមាសវិប្បយុត្តោ បរា-
 មដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 [២០០] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
 តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកសទិសំ ។
 សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សារម្មណ៍ទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២០១] សារម្មណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្ម-
 ណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។
 យថា សប្បច្ចយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច វរំ វិត្តារេតញ្ចំ ។

សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ

អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌
ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមា-
សធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

(ពាក្យនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ បរាមាសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២០១] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍^(១) អា-
ស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . ។ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយ
បដ្ឋ័យ យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។

១ គឺកុសលក្នុងភូមិ ៤ អកុសលវិបាកក្នុងភូមិ ៤ និងកិរិយាក្នុងភូមិ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[២០២] សារម្មណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្ម-
ណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។
យថា សប្បច្ចយំ អកុសលំ ឯវំ កាតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[២០៣] សារម្មណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សា-
ម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អនារម្មណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនា-
រម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ សារម្មណំ អព្យាកតញ្ច អនារម្មណំ អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២០៤] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
បតិយា បញ្ច ។ មេ ។ អញ្ញមញ្ញេ ឆ បុរេជាតេ
ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ ។ មេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[២០២] អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . . ។

នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យយ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត
គប្បី ធ្វើយ៉ាងនេះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០៣] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមាន
អារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើ
ដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយ
អារម្មណ៍ផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ លេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ។ លេ ។

សារម្មណទុកកុសលត្តិកំ

[២០៥] នហោតុយា នវ នអារម្មណោ តីណិ ន-
 អធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ
 បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នស្រ្ទិយេ ឯកំ នណានេ
 ទ្វេ នមត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ
 ទ្វេ នោនត្តិយា ទ្វេ នោវិតតេ ទ្វេ ។

បញ្ញាវារោ

[២០៦] សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ សា-
 រម្មណាស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។

[២០៧] សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ សា-
 រម្មណាស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ អនារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ
 សារម្មណាស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

[២០៨] សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ សា-
 រម្មណាស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ តីណិ ។

សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ

[២០៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ- វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

បញ្ហាវារៈ

[២០៦] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជា បច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៧] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជា បច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្ប- ច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[២០៨] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជា បច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអធិ- បតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ នឹងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនាម្ពណោ អព្យាកតោ ធម្មោ សារម្ពណាស្ស អ-
ព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្ពណាធិបតិ ។

[២០៩] ហេតុយា តីណិ អារម្ពណោ ទ្វេ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ ។ បេ ។ សហជាតេ
សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ន និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ
ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ អាសេវេន ឯកំ
កម្មេ តីណិ វិចារកេ តីណិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តេ
ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ បេ ។

សារម្ពណទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២១០] ចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ដោចិត្តោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ដោ-
ចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ដោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្ត ទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណា- ធិបតិ ។

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ លេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ លេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។

ចប់ សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១០] កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសល- ធម៌ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត

ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 នោចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ កុសលោ ច
 នោចិត្តោ កុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ។ ចិត្តំ កុសលញ្ច នោចិត្តំ កុសលញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច នោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ។

[២០១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច ស-
 ព្វត្ថ បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។

[២០២] នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច
 នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ តីណិ
 នវិចាកេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតវាហេមិ សម្បយុត្តវាហេមិ វិត្តាបេតព្វា ។

បញ្ញាវារោ

[២០៣] នោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ នោចិត្តស្ស
 កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . នោ-
 ចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ ចិត្តស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . នោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ

ចិត្តទុកកុសលគ្គិកៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
កុសលធម៌ ជាចិត្តក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចិត្តផង នូវ
កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៥ ។

[២១២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២១៣] កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបដ្ឋ័យ នៃកុស-
លធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ . . . កុសលធម៌ មិន
មែនជាចិត្ត ជាបដ្ឋ័យ នៃកុសលធម៌ ជាចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តស្ស កុសលស្ស ច នោចិត្តស្ស កុសលស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ^(១) ។

[២០៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អវិភតេ បញ្ច ។

[២០៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[២០៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[២០៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
ដីយានុលោមម្បិ កណិតំ វរំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ

[២០៨] ចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោ-
ចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . នោចិត្តំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ

១ ម. នោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ ចិត្តស្ស កុសលស្ស ច នោចិត្តស្ស កុសលស្ស ច ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ឥមេ បាហំ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាចិត្តផង នៃ
កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ។

[២១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២១៨] អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ... អកុសលធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត

ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . នោចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច ចិត្តោ អកុសលោ ច នោចិត្តោ អកុស-
 លោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តំ
 អកុសលញ្ច នោចិត្តំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 នោចិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា... ។

[២១៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
 ភតេ បញ្ច ។

ចិត្តទុកកុសលសទិសំ នហេតុយាបិ កាតព្វំ ។
 សហជាតវារោបិ បញ្ញាវារោបិ វិត្តាវេតព្វា ។

បដិច្ចវារោ

[២២០] ចិត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
 ចិត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 នោចិត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧ-
 ប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នោចិត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ចិត្តោ អព្យាកតោ ច នោចិត្តោ អព្យា-
 កតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . . អកុសលធម៌ ជាចិត្តក្តី អកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . . ។

[២១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណាប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

វារៈមានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយផងចុះ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២២០] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកត-
ធម៌ ជាចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអ-
ព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តំ អព្យាកតញ្ច លោចិត្តំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច លោចិត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច វិចារ-
កេ បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

[២២២] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណោ តីណិ
នអធិបតិយា បញ្ច ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិ-
ចារកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នសច្ច្រិយេ ឯកំ
នណានេ បញ្ច នមត្តេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ
នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

បញ្ញាវារោ

[២២៣] លោចិត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ លោ-
ចិត្តស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

ចិត្តទុកកុសលសទិសំ វិត្តារេតញ្ចំ ។

[២២៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ នវ
អធិបតិយា នវ អនន្តវេ នវ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចិត្តផង នូវ
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[២២២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២២៣] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបដ្ឋយ នៃអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

វារៈនេះមានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈដែរ

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

សហជាតេ បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ
កម្មេ តីណិ វិចារកេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា
បញ្ច នត្តិយា នវ ។

ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២២៥] ចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេត-
សិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ ច
អចេតសិកោ កុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចេតសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ ចេតសិកំ កុសលញ្ច អចេតសិកំ
កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-
បតិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ

ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៥] កុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជា
ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនមែនជា
ចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាចេតសិកក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាចេត-
សិកក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌
ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិកផង នូវកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២២៧] នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច
។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ញារាវោ

[២២៨] ចេតសិកោ កុសលោ ធម្មោ ចេត-
សិកស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៩] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ ។ អ-
ធិបតិយា នវ អាទិម្ហិ តីណិ សហជាតាធិបតិ មជ្ឈិ-
មេសុ តីសុ មជ្ឈលោមិកាយេវ បញ្ញា សហជាតាធិ-
បតិ ។ អនន្តរេ នវ ។ បេ ។ សហជាតេ បញ្ច
ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ
អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ តីណិ មក្កេ
តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច នត្តិយា នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២២៨] កុសលធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជា ចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺ មានវារៈ ៣ ក្នុងបទ ខាងដើម បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងវារៈ ៣ ជាបទកណ្តាល គឺ បញ្ហា ជាមជ្ឈលោមិកៈតែម្យ៉ាង បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរ- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងត្រ្រិយប្ប- ច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៣០] ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេ-
តសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិ-
កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
អកុសលោ ច អចេតសិកោ អកុសលោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ចេតសិកំ អកុសលញ្ច អចេត-
សិកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

យថា កុសលនយំ ឯវំ នហេតុប្បច្ចយម្បិ កាតព្វំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

ចេកសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៣០] អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
 ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អកុសលធម៌ មិនមែន
 ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អកុសលធម៌ ជាចេតសិកក្តី អកុសលធម៌ មិនមែន
 ជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុ-
 សលធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
 អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក
 ផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

កុសលន័យ យ៉ាងណា នហេតុប្បដ្ឋ័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

[២៣២] ចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចេ-
 តសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេត-
 សិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អព្យាកតោ
 ច អចេតសិកោ អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អចេតសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា តីណិ ។ ចេតសិកំ អព្យាកតព្វ
 អចេតសិកំ អព្យាកតព្វ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២៣៣] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិបតិ-
 យា នវ វិចារកេ នវ អវិតតេ នវ ។

[២៣៤] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ តីណិ
 នអធិបតិយា នវ សព្វេ កាតព្វា នកម្មេ ចត្តារិ
 នវិចារកេ នវ នអាហារេ ឯកំ នសច្ចិយេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[២៣២] អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិកក្តី អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិកផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[២៣៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ វារៈទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

នឈានេ ឆ នមក្កេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ ន-
វិប្បយុត្តេ ឆ ។ បេ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ញាវារោ

[២៣៥] ចេតសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ចេ-
តសិកស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៣៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ សហជាតាធិបតិ អនន្តរេ នវ ។ បេ ។
សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ ឧប-
និស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ
កម្មេ តីណិ វិចាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ
នវ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច-
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា នវ ។ បេ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ

ក្នុងនិយានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។
សហជាតវារៈ ជាខាងដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣៥] អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌
ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ បានដល់សហជាតាធិបតិ
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនិយានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។

ចប់ ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៣៧] ចិត្តសម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៣៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អរិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[២៣៩] ចិត្តសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៤០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អរិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[២៤១] ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៣៧] កុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៣៩] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៤១] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលគ្គិកំ

ហេតុប្បដ្ឋយា ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ច ចិត្តវិប្ប-
 យុត្តោ អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា ។ ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ
 អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតញ្ច
 ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុ-
 ត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតញ្ច ចិត្តវិប្បយុត្តំ អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ច
 ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌
 ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត
 អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
 ប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌
 ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវ
 អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកប
 ដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាក-
 តធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យា-
 កតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត
 ផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៤២] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
បតិយា បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ន បុរេជាតេ ឯកំ អាសេ-
រេន ឯកំ កម្មេ នវ វិចារកេ នវ អវិតតេ នវ ។

[២៤៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ តីណិ
នអធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នបុរេជាតេ នវ ។ បេ ។
នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ បញ្ច នអាយារេ ឯកំ ន-
សង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមត្តេ នវ នសម្ម-
យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ បេ ។
សហជាតវារាទិ វិត្តារតព្វំ ។

បញ្ហាវារោ

[២៤៤] ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៤៥] ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦
ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ៧ ។

[២៤៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។ លេ ។ ក្នុងនបុរេជា-
តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។ លេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិ-
បាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតទ្រិ-
យប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ២ ។ លេ ។

សហជាតវារៈ ជាខាងដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៤៤] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបដ្ឋាយ នៃអព្យា-
កតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[២៤៥] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបដ្ឋាយ នៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាក
ចិត្ត ជាបដ្ឋាយ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

[២៤៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
 បតិយា ចត្តារិ អារម្មណាធិបតិ អនន្តរេ ឯកំ
 សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត
 ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ
 អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិចារកេ តីណិ
 អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ឆ លានេ តីណិ មក្កេ
 តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ បេ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៤៧] ចិត្តសំសដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
 សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ចូយា ។

[២៤៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
 តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ក្នុង
 អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញ-
 មញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្ស-
 យប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជា-
 តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ លេ ។

ចប់ ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៧] កុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុស-
 លធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងប្បដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារោ

[២៤៩] ចិត្តសំសដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[២៥០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[២៥១] ចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យា-
កតញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា តីណិ ។

[២៥២] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អវិ-
កតេ នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[២៤៩] អកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៥១] អព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំ

ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ

យថា ចិត្តសម្បយុត្តទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញា ។

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៥៣] ចិត្តសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋា-
 នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 កុសលោ ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ
 កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 កុសលញ ណោចិត្តសមុដ្ឋានំ កុសលញ ធម្មំ ប-
 ដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៥៤] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច
 សព្វត្ថ បញ្ច អវិភតោ បញ្ច ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

(វារៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចិត្តសម្បយុត្តទុកអព្យាកតៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៣] កុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសល-
ធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌
មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តក្តី
កុសលធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងឡើង
ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ តាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនតាំងឡើង
ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៥] នអធិបតិយា បញ្ច នបុរេជាតេ បញ្ច
 ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ បញ្ច ។ បេ ។
 នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។
 សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ញាវារោ

[២៥៦] ចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៥៧] ហេតុយា តីណិ អាម្ពុលោ នវ អធិ-
 បតិយា នវ អនន្តវេ នវ សមនន្តវេ នវ សហជា-
 តេ បញ្ច ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ
 កម្មេ តីណិ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈា-
 នេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា
 បញ្ច ។ បេ ។

បដិច្ចវារោ

[២៥៨] ចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាខាងដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៥៦] កុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៥៨] អកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលក្តីកំ

ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលញ្ច នោ-
ចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
នោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៥៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។
យថា កុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៦០] ចិត្តសមុដ្ឋានំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តីណិ ។ នោចិត្តសមុដ្ឋានំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អព្យា-
កតញ្ច នោចិត្តសមុដ្ឋានំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តីណិ ។

[២៦១] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិប-
តិយា បញ្ច សព្វត្ថ នវ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវ-
នេ បញ្ច ។ បេ ។ អវិភតេ នវ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនតាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(បណ្ឌិត គប្បីសម្តែងអកុសល) ឲ្យដូចជាកុសលចុះ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៦០] អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ លេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦២] នហោតុយា នវ នអាម្ពុណោ នវ ន-
អធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
ន នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នណានេ ន
នមត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ ន នវិប្បយុត្តេ ន នោ-
នត្តិយា ន នោវិតតេ ន ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

បញ្ញាវារោ

[២៦៣] ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៦៤] ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អាម្ពុណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[២៦៥] ហោតុយា តីណិ អាម្ពុណោ នវ អធិបតិ-
យា នវ អនន្តរេ នវ សព្វត្ថេ នវ បុរេជាតេ នវ បច្ចា-
ជាតេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិចាកេ នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ លេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៦៣] អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៤] អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចិត្តសហភូតកុសលត្តិកំ

អាហារេ នវ ចិត្តសមុដ្ឋានមូលំ នោចិត្តសមុដ្ឋានស្ស
 កតទ្ធិដ្ឋាហេ អាហារោ កាតព្វោ នោចិត្តសមុដ្ឋានោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស កតទ្ធិដ្ឋាហេ អាហារោ យដនេ
 មជ្ឈេ កតទ្ធិដ្ឋាហេ អាហារោ ។ ឥន្ទ្រិយេ នវ
 រូបដីវិតិទ្ធិយំ ឯកំ លានេ តីណិ មក្កេ តីណិ
 សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា
 នវ វិតតេ នវ អវិតតេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
 មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ
 បច្ចដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កលោតព្វំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសហភូតកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៦៦] ចិត្តសហភំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
 សហភូ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ចិត្តសហភំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្ត-
 សហភំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ កុស-
 លោ ច នោចិត្តសហភូ កុសលោ ច ធម្មា

ចិត្តសហភូទុកកុសលត្តិកៈ

ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់ចិត្តសមុដ្ឋានមូល (ជា
 បច្ច័យ) នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ កតឡឺង្ការាហារ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ នោ-
 ចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ កតឡឺង្ការាហារ បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើក្នុងយជនធម៌ កតឡឺង្ការាហារ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើក្នុងមជ្ឈធម៌ ។
 ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់រូបជីវិតន្ត្រី មានវារៈ ១
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
 លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា បណ្ឌិត ត្រូវរាប់ (វារៈនេះ) យ៉ាងនោះដែរ ។
 ចប់ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសហភូទុកកុសលត្តិកៈ
 បដិច្ចវារៈ

[២៦៦] កុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
 កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិន
 កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តក្តី កុសល-
 ធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោចិត្តសហកំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហក្ខ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសហកំ កុសលញ្ច នោចិត្ត-
សហកំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហក្ខ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៦៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សហជាតវាហេមិ បញ្ញាវាហេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៦៨] ចិត្តសហកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសហក្ខ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសហកំ អកុសលំ^(១) ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសហក្ខ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសហកំ អកុសលញ្ច នោចិត្តស-
ហកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហក្ខ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

១ ម. កុសលំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុស-
លធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៦៨] អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសល-
ធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹង
ចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ចិត្តានុបវិវត្តិទុកកុសលគ្គិកំ

[២៦៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៧០] ចិត្តសហកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសហក្ខ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសហកំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច នោចិត្តសហក្ខ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧១] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិកតេ នវ ។

យថា ចេតសិកទុកមូលា តីណិ កមណ

ឯវំ ឥមេមិ តីណិ កមណ កាតញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

ចិត្តសហកុទុកកុសលគ្គិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តានុបវិវត្តិទុកកុសលគ្គិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៧២] ចិត្តានុបវិវត្តិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុប-
វិវត្តិ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

ចិត្តានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

[២៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧០] អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

ដំណើរវារៈ ៣ យ៉ាង មានចេតសិកទុកៈជាមូល យ៉ាងណា

ដំណើរវារៈទាំង ៣ នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសហភូតទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧២] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោចិត្តានុបរិវត្តិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តិ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តា-
នុបរិវត្តិ កុសលញ្ច នោចិត្តានុបរិវត្តិ កុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តិ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៧៤] ចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលញ្ច នោ-
ចិត្តានុបរិវត្តិ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តិ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧៥] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវកុសល-
ធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧៤] អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសល-
ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
ផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៧៦] ចិត្តានុបរិវត្តិ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តា-
នុបរិវត្តិ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧៧] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិភតេ នវ ។

យថា ចេតសិកទុកសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញា ។

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៧៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានោ កុសលោ ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ
កុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧៦] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចេតសិកទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧៨] កុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តក្តី កុសលធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុសលញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-
នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៧៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

យថា មហាន្តរទុកេ ចេតសិកទុកកុស-
លសទិសំ តត្តកាឃវ បញ្ញា ។
សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៨០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានំ អកុសលញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុ-
សលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ
តាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ហាទាំងប៉ុណ្ណោះឯង (បណ្ឌិត គប្បីសម្តែង) ឲ្យដូចគ្នានឹង

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ ក្នុងមហន្តរទុកៈផងចុះ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨០] អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយ
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រ-
ឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើង
ដោយចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ

[២៨១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

ចេតសិកទុកអកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៨២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អព្យាកតញ្ច
នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[២៨៣] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិប-
តិយា នវ ។ បេ ។ បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច
កម្មេ នវ ។ បេ ។ អវិកតេ នវ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

[២៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចេតសិកទុកអកុសលត្តិកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨២] អព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយ
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡក
ច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡកច្រឡំតាំងឡើង
ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៨៤] នហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ
 ។ បេ ។ នកម្មេ ចត្តារិ នវិចារកេ នវ អារម្មណេ
 ឯកំ នសន្និយេ ឯកំ នណានេ ន នមត្តេ នវ
 នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ន នោនត្តិយា
 តីណិ នោវិកតេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារតព្វា ។

បញ្ហារាវោ

[២៨៥] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ
 អធិបតិយា នវ ឯត្តេ នសុ សហជាតាធិបតិ
 អនន្តវេ នវ សព្វត្តេ នវ បុរោជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ
 តីណិ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ វិចារកេ នវ
 អារម្មណេ នវ នសន្និយេ នវ ណានេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៨៥] អព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ
 នៃអព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុង
 វារៈទាំង ៦ នោះ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបទទាំងពួង មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ទុកកុសលត្តិកំ

មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិ-
យា នវ អវិតតេ នវ ។

[២៨៧] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[២៨៨] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[២៨៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្ថិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុ-
លោមម្បិ បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ
បច្ចដិយានុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៩០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានសហភ័ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានសហភ័ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកៈ

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[២៨៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[២៨៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (វារៈនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៩០] កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡូតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡូតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ ប្រ-
ឡូកប្រឡូតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិន
ប្រឡូកប្រឡូតាំងឡើង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ កុស-
លញ្ច ដោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ កុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩០] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៩២] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ដោ-
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ

អកុសលញ្ច ដោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ អកុ-
សលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកំ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយ
នឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយ
នឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយ
នឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៩២] អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹង
ចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូក
ប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រ-
ឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹង
ចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹង
ចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយ
នឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៩៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៩៤] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភំ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៥] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិ-
 កតេ នវ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[២៩៦] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ កុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តសំ-

សដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំ-
 សដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៩៤] អព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកុទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៩៦] កុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌
ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនច្រឡកច្រឡំមិនតាំងឡើងមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ កុ-
សលញ្ច នោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ កុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[២៩៨] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២៩៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[៣០០] ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ អព្យាក-
តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាណនុបរិវត្តិ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំមិនតាំងឡើងមិនប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៩៨] អកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាម
ចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាម
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣០០] អព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកំ

[៣០១] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិ-
តតេ នវ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣០២] អដ្ឋត្តិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពា-
ហិវោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ពាហិវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិវោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិវំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ពាហិវំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិ-
កោ កុសលោ ច ពាហិវោ កុសលោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋត្តិកំ កុសលញ្ច
ពាហិវំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិវោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

[៣០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាននុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣០២] កុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាង
ក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ខាងក្រៅ
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
កុសលធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ខាងក្នុងក្តី កុសលធម៌ ខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
កុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្នុងផង នូវកុសល-
ធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តទុក្ខសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[៣០៤] អដ្ឋត្តិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 ពាហិរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ។ ពាហិរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ អកុសលោ ច ពាហិរោ
 អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 អដ្ឋត្តិកំ អកុសលញ្ច ពាហិរំ អកុសលញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ពាហិរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ។

[៣០៥] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
 ភតេ បញ្ច ។

ចិត្តទុក្ខសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៣០៤] អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ខាងក្នុងក្តី អកុសលធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្នុងផង នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បដ្ឋយ ។

[៣០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣០៦] អដ្ឋត្តិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋ-
ត្តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ ពាហិរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិ-
រោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អដ្ឋត្តិកំ អព្យាកតញ្ច ពាហិរំ អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣០៧] ហេតុយា នវ អារម្មណោ បញ្ច អធិ-
បតិយា បញ្ច ។ បេ ។ អញ្ញមញ្ញោ បញ្ច បុរេជាតេ
បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច អវិតតេ នវ ។

[៣០៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ នវ ន-
អធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ
បញ្ច នមត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ នវ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច
នោនតិយា នវ នោវិតតេ នវ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

អង្គត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣០៦] អព្យាកតធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ខាង ក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវ អព្យាកតធម៌ ខាងក្នុងផង នូវអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣០៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បញ្ហាវារោ

[៣០៩] ពាហិរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ពាហិរស្ស
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ អជ្ឈត្តិកោ ពាហិរស្ស កច្ចនកាលេ
សហជាតាធិបតិ មជ្ឈេ តិសុបិ សហជាតាធិបតិ ។

អនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ បញ្ច និស្ស-
យេ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេជាតេ នវ អារម្ម-
ណាបុរេជាតម្បិ វត្ថុបុរេជាតម្បិ បច្ឆាជាតេ នវ អា-
សេវនេ នវ ។ ពាហិរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ពាហិ-
រស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ តីណិ ។ វិចាកេ នវ អាហារេ នវ តិណ្ណាន្នំ
កតទ្ធិដ្ឋារោ អាហារោ ឥន្ទ្រិយេ នវ តិណ្ណាន្នំ រូបដិ-
វិតិទ្ធិយំ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា
នវ ។ បេ ។

អជ្ឈត្តិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បញ្ហាវារៈ

[៣០៧] អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ គឺ អជ្ឈត្តិកធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃពាហិរធម៌ ក្នុងកាលជាទីប្រព្រឹត្តទៅ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុង កាលជាកណ្តាល ក្នុងធម៌ទាំង ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុង អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ បាន ដល់អារម្មណបុរេជាត ១ វត្ថុបុរេជាត ១ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ដោយកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាក- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ បានដល់កពឡិដ្ឋា- រាហារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ទាំង ៣ (គឺ កុសលធម៌ អកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌) ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ គឺ រូបជីវិត្រ័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ទាំង ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ លេ ។

ចប់ អជ្ឈត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣១១] នោឧទានា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោឧ-
ទានា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣១៣] នោឧទានា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
ឧទានា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣១៥] ឧទានា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
ឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។

[៣១៦] នោឧទានា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោ-
ឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។

[៣១៧] នោឧទានា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

ឧបាទានុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣១១] កុសលធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ ៗ បទ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣១៣] អកុសលធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ ៗ បទ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣១៥] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោឧទាទា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទាទា អព្យាកតោ ច នោឧទាទា អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧទាទា អព្យាកតញ្ច នោឧទាទា អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោឧទាទា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣០៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ តីណិ ។ បេ ។ អញ្ញមញ្ញោ បញ្ច ។ បេ ។ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

[៣០៧] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណោ តីណិ នអធិបតិយា បញ្ច ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ តីណិ នអាហារេ តីណិ នឥន្ទ្រិយេ តីណិ នឈានេ តីណិ នមត្តេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា តីណិ នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតវាវេបិ សម្បយុត្តវាវេបិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បញ្ហាវារោ

[៣០៨] នោឧទាទា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧទាទា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទានក្តី អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទានក្តី អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាឧបាទានផង
នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្ប-
ដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៣១៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣១៨] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ជាបដ្ឋយ នៃអព្យាកតធម៌
ជានោឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ឧបាទានុកកុសលគ្គិកំ

[៣១៩] ឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧទានា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នោឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧទានា អព្យាក-
តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទ្វេ ។

[៣២០] នោឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ នោ-
ឧទានា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ បឋមេ ទ្វេបិ អធិបតី ទ្ធិសុ សហ-
ជាតាធិបតិ ។

[៣២១] អនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ បញ្ច អញ្ញ-
មញ្ញេ បញ្ច និស្សយេ បញ្ច ។

[៣២២] ឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧទា-
នា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នោឧទានា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧ-
ទានា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ទ្វេ ។

[៣២៣] បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិចារកេ តីណិ
អាហារេ ន ឥន្ទ្រិយេ សត្ត លានេ តីណិ

ឧបាទានុកកុសលត្តិកៈ

[៣១៩] អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។

[៣២០] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបឋមវារៈ មាន អធិបតិពីរ ក្នុងវារៈទាំងពីរ មានសហជាតាធិបតិ ។

[៣២១] ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៣២២] អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។

[៣២៣] ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ចត្តារ
អត្ថិយា នវ ។

ឧបាទាទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣២៤] អនុចាទិន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-
ទិន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣២៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ ឯកំ ។

សប្បច្ចយទុកកុសលសទិសំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣២៦] អនុចាទិន្នំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុចាទិន្នោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣២៧] ហេតុយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣២៤] កុសលធម៌ ដែលកម្ម (ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើម) មិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលកម្ម (ប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម) មិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។
(តិកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ច័យទុកកុសលដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣២៦] អកុសលធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។

ឧបាទិស្ឋទុកកុសលត្តិកំ

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣២៨] ឧទាទិដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧទាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា តីណិ ។ អនុទាទិដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនុទាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ។ ឧទាទិដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច អនុទាទិដ្ឋំ អព្យា-
 កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុទាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទាទិដ្ឋោ ខន្ធេ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣២៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
 បតិយា ឯកំ ។ បេ ។ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ឯកំ
 កម្មេ បញ្ច វិទាកេ បញ្ច អវិកតេ បញ្ច ។

[៣៣០] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ
 ចត្តារិ នអធិបតិយា បញ្ច ។ បេ ។ នបុរេជាតេ

ឧបាទិស្ឋទុកកុសលគ្គិកៈ

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣២៨] អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អា-
ស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយផង នូវអព្យាកតធម៌
ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលកម្មកាន់យកហើយផង នូវ
ពួកមហាក្ខតផង ។

[៣២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ លេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៣៣០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ លេ ។ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចត្តារិ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ទ្វេ
នសង្ខិយេ ទ្វេ នឈានេ ទ្វេ នមត្តេ បញ្ច នសម្ម-
យុត្តេ ចត្តារិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្តិយា ចត្តារិ
នោវិតតេ ចត្តារិ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ហាវារោ

[៣៣១] ឧចាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧចាទិ-
ន្ទស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អនុចាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ
អនុចាទិន្ទស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៣៣២] ហេតុយា ចត្តារិ ។ អារម្មណោ ចត្តារិ
ឧចាទិន្ទមូលកេ ទ្វេ អនុចាទិន្ទមូលកេ ទ្វេ ។
អនុចាទិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទស្ស អ-
ព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ឯកំ ។ អនន្តរេ
ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ បញ្ច អញ្ញ-
មញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៤ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនត្រ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៣១] អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងឧបាទិដ្ឋមូលកៈ មានវារៈ ២ ក្នុងអនុបាទិដ្ឋមូលកៈ មាន
វារៈ ២ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្ត-
រប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

ឧបាទិស្ឋទុកកុសលត្តិកំ

[៣៣៣] ឧបាទិស្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិស្ឋស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ទ្វេ បញ្ញា ។
 អនុបាទិស្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ អនុបាទិស្ឋស្ស អ-
 ព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ អារម្មណបុរេជាតំយេវ ។ យដនា ទ្វេ អារម្មណបុ-
 រេជាតម្បី វត្ថុបុរេជាតម្បី ។ ន ។

[៣៣៤] បច្ឆាជាតេ ន អាសេវនេ ឯកំ កម្ម
 ចត្តារិ វិចារកេ ចត្តារិ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ
 ណានេ ចត្តារិ មក្កេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្ប-
 យុត្តេ ន អត្ថិយា នវ នត្ថិយា ចត្តារិ វិភតេ ចត្តារិ
 អវិភតេ នវ ។ បេ ។

- [៣៣៥] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។
- [៣៣៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។
- [៣៣៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចត្តារិ ។

ឧបាទិស្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។
 មហាន្តរទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទិស្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

[៣៣៣] អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត មានបញ្ញា ២ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិន កាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ និងជាអារម្មណ- បុរេជាតតែម្យ៉ាង ។ យជនៈ ២ បានដល់អារម្មណបុរេជាតផង វត្ថុបុរេ- ជាតផង ។ មានវារៈ ៦ ។

[៣៣៤] ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្ត- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ លេ ។

[៣៣៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៣៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ ឧបាទិស្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។
ចប់ មហាន្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៣៨] នោឧទានានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោឧទា-
នានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៣៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៤០] ឧទានានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទា-
នានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

ឧទានានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោឧទានានោ

អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទានានំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានោ អកុសលោ

ច នោឧទានានោ អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ

ហេតុប្បច្ចយា ។ នោឧទានានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

នោឧទានានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧទានានំ អកុសលញ្ច

នោឧទានានំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានោ

អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៣៨] កុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៣៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋាយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៤០] អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន (សេចក្តីប្រកាន់មាំ) អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ អកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង អកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

ឧបាទានទុកកុសលក្តីកំ

[៣៤១] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ សព្វត្ថ
នវ អវិភតេ នវ ។

[៣៤២] នោឧចានានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោឧចានានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៣៤៣] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា នវ
នបុរេជាតេ នវ ។ បេ ។ នកម្មេ តីណិ នវិចាកេ
នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។

សហជាតវាវទិ វិត្តាវេតព្វំ ។

បញ្ញាវារោ

[៣៤៤] ឧចានានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧចា-
នានស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

[៣៤៥] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ ។ អធិប-
តិយា នវ នោឧចានានមូលកេ តីណិ សហជា-
តាធិបតិ ។ អនន្តវេ នវ ។ បេ ។ និស្សយេ នវ
ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

[៣៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៣៤២] អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៤៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៤៤] អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ជាបដ្ឋយ នៃអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោឧបាទានមូលកៈ មានវារៈ ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោឧទាទានមូលកេ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ
លានេ តីណិ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ ។

[៣៤៦] នោឧទាទានំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នោឧទាទានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៣៤៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៤៨] ឧទាទានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
ទាទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អនុទាទានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុទា-
ទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៤៩] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មិនមែនឧបាទានមូលកៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្ប-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៤៦] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៤៨] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

ឧបាទានិយទុកកុសលគ្គិកំ

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

[៣៥០] ឧទានានិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧទានានិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៥១] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៥២] ឧទានានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទា-
នានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អនុទានានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ទានានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា អនុទានានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទា-
នានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា អនុទានានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានា-
និយោ អព្យាកតោ ច អនុទានានិយោ អព្យា-
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥០] អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥២] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបាទានិយំ អព្យាកតញ្ច អនុបាទានិយំ អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥៣] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
 តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តារេតញ្ច ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៥៤] ឧបាទានវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧបាទានវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ។

[៣៥៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
 តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៥៦] ឧបាទានសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧបាទានសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៥៤] កុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសល- ធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន អា- ស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង

ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលគ្គិកំ

ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ ឧបាទានសម្បយុត្តំ
 អកុសលញ្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តំ អកុសលញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ឧបាទានសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៥៧] ហេតុយា ន អារម្មណោ ន សព្វត្ថ ន
 អវិភតេ ន ។

[៣៥៨] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ន ន-
 កម្មេ ចត្តារិ នវិចារកេ ន ។
 សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

បញ្ញាវារោ

[៣៥៩] ឧបាទានសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧបាទានសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៣៦០] ហេតុយា ន អារម្មណោ នវ ។ អធិប-
 តិយា នវ ឧបាទានសម្បយុត្តមូលកេ តីណិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ឧបាទានវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ អនន្តរេ នវ
 សមនន្តរេ នវ សហជាតេ ន អញ្ញមញ្ញេ ន

ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ២ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[៣៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋិយ មាន វារៈ ៦ ក្នុងបដ្ឋិយទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ។

[៣៥៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៥៩] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ជាបដ្ឋិយ នៃ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋិយ មាន វារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបាទានសម្បយុត្តមូលកៈ មានវារៈ ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងឧបាទានវិប្បយុត្ត មាន វារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

និស្សយេ ឆ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្ម
ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ
មក្កេ ចត្តារិ សម្មយុត្តេ ឆ អត្តិយា ឆ នត្តិយា
នវ វិតតេ នវ អវិតតេ ឆ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៦១] ឧបាទានវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបាទានវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ឧបាទានសម្មយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៦៣] ឧបាទានិយព្វេវ ដោចឧបាទានំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានិយោចេវ ដោចឧបាទានោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអា-
ហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឈា-
នប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៦១] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ ឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៣] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែន
ជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលគ្គិកំ

[៣៦៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៦៥] ឧទានាណញ្ចេវ ឧទានានិយញ្ច អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានោចេវ ឧទានានិយោច អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧទា-
នានិយញ្ចេវ នោចឧទានានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧទានានិយោចេវ នោចឧទានានោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧទានាណញ្ចេវ
ឧទានានិយញ្ច អកុសលញ្ច ឧទានានិយញ្ចេវ នោច-
ឧទានានំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានោចេវ
ឧទានានិយោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣៦៦] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិក-
តេ នវ ។

ឥមំ កមនំ ឧទានានទុកអកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

[៣៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៥] អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជា ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវ អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកកុសលដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[៣៦៧] ឧទានានិយញ្ចេវ នោចឧទានានំ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានិយោចេវ នោចឧទានានោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៦៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៦៩] ឧទានានញ្ចេវ ឧទានានសម្បយុត្តញ្ច អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានោចេវ ឧទានានសម្ប-
យុត្តោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា តីណិ ។ ឧទានានសម្បយុត្តញ្ចេវ នោចឧទា-
នានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានានសម្បយុត្តោ-
ចេវ នោចឧទានានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៧] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែន ជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៩] អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទាន ផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយ ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជា ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលគ្គិកំ

ឧបាទានញ្ជៅ ឧបាទានសម្បយុត្តញ្ច អកុសលញ្ច
ឧបាទានសម្បយុត្តញ្ជៅ ដោចឧបាទានំ អកុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានោចេវ ឧបាទានសម្បយុត្តោច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣៧០] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អធិបតិ-
យា នវ វិចារកេ នវ អវិតតេ នវ ។

ឥមំ កមំ ឧបាទានទុកកុសលសទិសំ ។
សហជាតវាវេបិ បញ្ញាវាវេបិ សព្វត្ថ នវ ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលគ្គិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលគ្គិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៧១] ឧបាទានវិប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧបាទានវិប្ប-
យុត្តំ អនុបាទានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទាន-
វិប្បយុត្តោ អនុបាទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង នូវអកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ៩ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៧១] កុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទានទាំងជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំង
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។
លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។
សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតព្វា ។

បដិច្ចវារោ

[៣៧៣] ឧបាទានវិប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ អកុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៧៤] ឧបាទានវិប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧបាទាន-
វិប្បយុត្តំ អនុបាទានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទានវិប្បយុត្តោ អនុបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧបាទានវិប្បយុត្តំ
ឧបាទានិយំ អព្យាកតព្វា ឧបាទានវិប្បយុត្តំ អនុបា-
ទានិយំ អព្យាកតព្វា ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តោ
ឧបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៣] អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាក
ឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៤] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបា-
ទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
ទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ

[៣៧៥] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តារេតញ្ច ។

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៧៦] នោកិលេសំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នោកិលេសោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៧៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៧៨] កិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ ឧបាទានគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៦] កុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវកុសល-
ធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៨] អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នោកិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោកិលេសោ
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 កិលេសំ អកុសលញ្ច នោកិលេសំ អកុសលញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៣៧៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ សព្វត្ថ
 នវ អវិភតេ នវ ។

[៣៨០] កិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិ-
 លេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
 វិចិកិច្ចំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចំ
 បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នោកិលេសំ
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខន្ទេ
 បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 ខន្ទេ បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ កិលេសំ
 អកុសលញ្ច នោកិលេសំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែន
ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុ-
សលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង នូវ
អកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។

[៣៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងបដ្ឋយទាំងពួង មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៣៨០] អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហាៈ ដែលប្រកប
ដោយវិចិក្ខុត្វា អាស្រ័យ នូវវិចិក្ខុត្វា មោហាៈ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អា-
ស្រ័យ នូវឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហាៈដែលប្រ-
កបដោយវិចិក្ខុត្វា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិក្ខុត្វា មោហាៈ
ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង នូវ
អកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ

វិចិត្តិកិច្ចាសហគតេ ខន្ធ ច វិចិត្តិកិច្ចញ្ច បដិច្ច វិចិត្តិ-
កិច្ចាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ
ច ឧទ្ធច្ចញ្ច បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៣៨១] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ
នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នវិប្បយុត្តេ នវ ។
សហជាតវារាទិ វិត្តាវេតព្វំ ។

បញ្ញាវារោ

[៣៨២] កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ កិ-
លេសស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣៨៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ ។
អធិបតិយា នវ ។ មជ្ឈេ តីណិ សហជាតាធិបតិ ។
អនន្តវេ នវ សមនន្តវេ នវ ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ
នវ អាសេវនេ នវ ធម្មេ តីណិ អាហារេ តីណិ
ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ណារេ តីណិ មត្តេ នវ សម្ប-
យុត្តេ នវ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ

គឺ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រិកិច្ចា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិត្រិកិច្ចាផង នូវវិចិត្រិកិច្ចាផង មោហៈ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវឧទ្ធច្ចៈផង ។

[៣៨១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។
សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៨២] អកុសលធម៌ ជាកិលេស ជាបដ្ឋយ នៃអកុសលធម៌ ជាកិលេស ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបទកណ្តាល មានវារៈ ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[៣៨៤] នោកិលេសំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នោកិលេសោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៨៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៨៦] សង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្កិលេសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អសង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អសង្កិលេសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៣៨៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាបតញ្ចា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៤] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ ។

សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៦] កុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
កុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

សង្ក្ខីលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៨៨] សង្ក្ខីលេសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្ក្ខីលេសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៣៨៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេបិ បញ្ញាវាវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៩០] សង្ក្ខីលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្ក្ខីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ អសង្ក្ខីលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច អសង្ក្ខីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជ-
តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សង្ក្ខីលេសិកំ អព្យាក-
តញ្ច អសង្ក្ខីលេសិកំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សង្ក្ខីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៣៩១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សង្ក័យលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៨] អកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវ
អកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៩០] អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអ-
ព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អា-
ស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌
ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកកុសលត្តិកំ

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។
សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។
សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ
បដិច្ចវារោ

[៣៩២] អសង្កិលិដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិ-
លិដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៩៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អ-
វិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៣៩៤] សង្កិលិដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ស-
ង្កិលិដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៣៩៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សង្ឃិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

សង្ឃិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៩២] កុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៩៤] អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៩៦] អសង្កិលិដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អសង្កិលិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៣៩៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៩៨] កិលេសវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កិលេសវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣៩៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

កិលេសសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៩៦] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សង្កិនិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៩៨] កុសលធម៌ ប្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[៤០០] កិលេសសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កិលេសសម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០១] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៤០២] កិលេសវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ
អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤០៤] សង្កិលេសិកញោវ ដោចកិលេសំ កុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច សង្កិលេសិកោចេវ ដោចកិលេសោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[២០០] កុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០២] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២០៤] កុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[៤០៦] កិលេសញោវ សង្កិលេសិកញោ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោចេវ សង្កិលេសិកោច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
សង្កិលេសិកញោវ នោចកិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច សង្កិលេសិកោចេវ នោចកិលេសោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
កិលេសញោវ សង្កិលេសិកញោ អកុសលញោ សង្កិ-
លេសិកញោវ នោចកិលេសំ អកុសលញោ ធម្មំ
បដិច្ច កិលេសោចេវ សង្កិលេសិកោច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៤០៧] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិ-
តតេ នវ ។

កិលេសទុកអកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណាប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០៦] អកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ គួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសល-
ធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិន
មែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណាប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ចវារោ

[៤០៨] សន្តិលេសិកញ្ជៅ ដោចកិលេសំ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិលេសិកោចេវ ដោចកិលេ-
សោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤០៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អរិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤១០] កិលេសញ្ជៅ សន្តិលិដ្ឋញ្ច អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កិលេសោចេវ សន្តិលិដ្ឋោច អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សន្តិលិដ្ឋញ្ជៅ
ដោចកិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិលិដ្ឋោចេវ
ដោចកិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។ កិលេសញ្ជៅ សន្តិលិដ្ឋញ្ច
អកុសលញ្ច សន្តិលិដ្ឋញ្ជៅ ដោចកិលេសំ អកុស-
លញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោចេវ សន្តិលិដ្ឋោច អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

បដិច្ចវារៈ

[២០៨] អព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជា កិលេសផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ កិលេសសង្គិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសង្គិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១០] អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែល សៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែល សៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង នូវ អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

[៤១១] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិភតេ នវ ។

កិលេសទុកអកុសលសទិសំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤១២] កិលេសញោវ កិលេសសម្បយុត្តញោ អ-
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោចេវ កិលេសសម្ប-
យុត្តោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា តីណិ ។ កិលេសសម្បយុត្តញោវ នោចកិលេ-
សំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសសម្បយុត្តោ-
ចេវ នោចកិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កិលេសញោវ កិលេសស-
ម្បយុត្តញោ អកុសលញោ កិលេសសម្បយុត្តញោវ នោ-
ចកិលេសំ អកុសលញោ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោចេវ
កិលេសសម្បយុត្តោច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

[២១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១២] អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេស
ផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេស
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌
ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវ
អកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែល
ជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង នូវអកុសលធម៌ ដែល
ប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤១៣] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ អវិ-
តតេ នវ ។

កិលេសទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤១៤] កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិកោ កុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កិលេ-
សវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិ-
លេសវិប្បយុត្តោ អសង្កិលេសិកោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤១៥] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ វិត្តាវេតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១៤] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេសតែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤១៦] កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិ-
 កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 កិលេសវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ អសង្កិលេសិកោ អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ អព្យាកតញ្ច កិលេ-
 សវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិកោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤១៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
 តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។
 សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤១៦] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៤១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ កិលេសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ

[៤១៨] នទស្សនេន បហាតព្វំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច នទស្សនេន បហាតព្វោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤១៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អធិ-
បតិយា ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៤២០] នទស្សនេន បហាតព្វំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច នទស្សនេន បហាតព្វោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នទស្សនេន បហាតព្វំ
អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នទស្សនេន បហាតព្វោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤២១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អធិប-
តិយា ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

[៤២២] នទស្សនេន បហាតព្វំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច នទស្សនេន បហាតព្វោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហាតតេ ខន្ទេ
បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហាតតោ មោហោ ។ នទស្សនេន
បហាតព្វំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នទស្សនេន បហា-
តព្វោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

[៤១៨] កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤២០] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៤២២] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិក្ខា អាស្រ័យ នូវពួក ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិក្ខា ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ ទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលគ្គិកំ

[៤២៣] នហោតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា ទ្វេ ន-
បុរេជាតេ ទ្វេ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ នវិប្ប-
យុត្តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤២៤] នទស្សនេន បហាតព្វោ អកុសលោ ធម្មោ
នទស្សនេន បហាតព្វស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នទស្សនេន បហាតព្វោ
អកុសលោ ធម្មោ នទស្សនេន បហាតព្វស្ស អកុ-
សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤២៥] ហោតុយា ទ្វេ ។ អារម្មណោ តីណិ
នទស្សនេ ឯកំ នទស្សនេ ទ្វេ ។ អធិបតិយា តីណិ
នទស្សនមូលកំ^(១) ឯកំ នទស្សនេ ទ្វេ អារម្មណា-
ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ឯការម្មណាធិបតិ ។ អនន្តរេ
ទ្វេ នទស្សនមូលកំ ឯកំ នទស្សនេ ឯកំ ។ សម-
នន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ តី-
ណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ។ បេ ។
សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ ។ បេ ។

១ ម. ទស្សនេនបហាតព្វមូលកំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

[៤២៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
 ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
 បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤២៤] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុ-
 សលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងទស្សនៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ២ ។
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ
 មានវារៈ ២ បានដល់អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ និងឯការម្មណា-
 ធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ១
 ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងស-
 ហាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤២៦] ន ទស្សនេន បហាតព្វំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤២៧] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ

[៤២៨] ន ការនាយ បហាតព្វំ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ការនាយ បហាតព្វោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤២៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៤៣០] ការនាយ បហាតព្វំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ការនាយ បហាតព្វោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៦] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ ។

ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

[២២៨] កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[២៣០] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ

[៤៣១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិភតេ
ទ្វេ ។

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៤៣២] ន ការនាយ បហាតព្វំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ន ការនាយ បហាតព្វោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
ភតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ

[៤៣៤] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
ភតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកៈ

[៤៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៣២] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកៈ

[៤៣៤] កុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៣៦] ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ទស្សនេន
 បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន
 បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វហេតុកំ អកុសលញ្ច ន ទស្សនេន
 បហាតព្វហេតុកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៣៧] ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា តីណិ ។
 នទស្សនេ ទ្វេ យជនេ ឯកំ ។

[៤៣៨] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ន អធិ-
 បតិយា ន សព្វត្ថ ន អរិកតេ ន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៣៦] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវ លះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មាន ហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៧] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងនទស្សនៈ មាន វារៈ ២ ក្នុងយជនៈ មានវារៈ ១ ។

[៤៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលគ្គិកំ

[៤៣៩] និស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ននិស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។ ននិស្ស-
 នេន បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន-
 និស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤០] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា ឆ ។ បេ ។
 នកម្មេ ចត្តារិ នវិចារកេ ឆ នវិប្បយុត្តេ ឆ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៤១] និស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ អកុស-
 លោ ធម្មោ និស្សនេន បហាតព្វហេតុកស្ស អកុ-
 សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤២] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ នវ ។
 អធិបតិយា តីណិ និស្សនេ ឯកំ ននិស្សនេ
 ទ្វេ ។ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ
 ឆ ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៣៧] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិន ត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិន ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[៤៤០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៤១] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជា បដ្ឋិយ នៃអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយ ហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[៤៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋិយ មាន វារៈ ៧ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងទស្សនៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម- នន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ។ បេ ។

សម្បយុត្តេ ឆ នត្តិយា នវ ។ បេ ។

[៤៤៣] ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ

[៤៤៥] ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រីយ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុង
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

[៤៤៣] អព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៤៥] កុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អា-
ស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកំ

[៤៤៧] ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ន ការនាយ
 បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន ការនាយ
 បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៤៨] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ន អរិ-
 កតេ ន ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សត្វត្ថ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៤៩] ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៥០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អរិ-
 កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សត្វព្វ ឯកំ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៤៧] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា
អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវ
លះដោយការនា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវ
លះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៤៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៤៩] អព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា
អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៤៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ

[៤៥១] សវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
តក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ច អវិតក្កោ កុ-
សលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អវិ-
តក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ សវិតក្កំ កុសលញ្ច អវិតក្កំ
កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៥២] ហេតុយា ន អារម្មណេ ន សព្វត្ថេ ន
អវិតតេ ន ។

[៤៥៣] នអធិបតិយា ន នបុរេជាតេ ន ។ បេ ។
នកម្មេ ចត្តារិ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ ន ។
សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាបេតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៥១] កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវកុសល-
 ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសល-
 ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង
 កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវ
 កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៤៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
 វារៈ ៦ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ
 មានវារៈ ៦ ។ លេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ។ លេ ។ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

សវិតក្កទុកកុសលគ្គិកំ

[៤៥៤] សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ សវិតក្កស្ស
 កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិតក្កស្ស កុសលស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កោ កុស-
 លោ ធម្មោ សវិតក្កស្ស កុសលស្ស ច អវិតក្កស្ស
 កុសលស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិតក្កស្ស កុសលស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៥] សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ សវិ-
 តក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិ-
 តក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។ សវិតក្កោ កុសលោ ច អវិតក្កោ
 កុសលោ ច ធម្មោ សវិតក្កស្ស កុសលស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៤៥៦] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ នវ ។
 អធិបតិយា នវ ហេត្វា តិសុ សហជាតាធិបតិ
 អវិតក្កោ ឯកំ សហជាតាធិបតិ ។ អនន្តរេ នវ
 សមនន្តរេ នវ សហជាតេ ន ឧបនិស្សយេ នវ

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៥៤] កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នៃកុ-
សលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៥] កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌
មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង កុសល-
ធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវារៈ ៣ ខាងក្រោម បាន
ដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងអវិតក្កៈ មានវារៈ ១ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អាសេវនេ នវ កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ឈានេ ឆ មត្តេ ឆ អត្តិយា ឆ នត្តិយា នវ
វិតតេ នវ អវិតតេ ឆ ។

[៤៥៧] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៤៥៨] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

[៤៥៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស

ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៦០] សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
តក្កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ច អវិតក្កោ អកុសលោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អវិតក្កំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៤៥៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(បទ) នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៤៦០] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុ-
សលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង
អកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង

សវិតក្កទុកកុសលក្កិកំ

ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សវិតក្កំ អកុសលញ្ច អវិតក្កំ
អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច សព្វត្ត
បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

[៤៦២] សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
តក្កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋ-
យា ។ អវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ។
សវិតក្កំ អកុសលញ្ច អវិតក្កំ អកុសលញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦៣] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា បញ្ច
នកម្ម តីណិ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតវារាទិ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៤៦៤] សវិតក្កោ អកុសលោ ធម្មោ សវិ-
តក្កស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវ
អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៥ ។

[២៦២] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុ-
សលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៦៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៦៤] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបដ្ឋ័យ នៃអកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៥] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិប-
តិយា នវ អនន្តវេ នវ ។ បេ ។ សហជាតេ បញ្ច
ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ អា-
ហារេ តីណិ ។ បេ ។ ល្អានេ បញ្ច មក្កេ បញ្ច
សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច នត្តិយា នវ ។

[៤៦៦] សវិតក្កំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ស-
វិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អវិតក្កំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
សវិតក្កំ អព្យាកតញ្ច អវិតក្កំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៤៦៧] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិ-
តតេ នវ ។

[៤៦៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ
នអធិបតិយា នវ នបុរេជាតេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ
នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នល្អានេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦៦] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអព្យាក-
តធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនត្រ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ

នមក្កេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឆ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាបេតព្វា ។

[៤៦៩] សវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ សវិ-
តក្កិស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ
អវិតក្កិស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៧០] សវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ សវិត-
ក្កិស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៧១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ ។ សព្វត្ថ នវ ឧបនិស្សយេ នវ បុរេ-
ជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ នវ
កម្មេ ចត្តារិ វិចារកេ នវ អាហារេ ចត្តារិ ។ មេ ។
ណានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ ឆ វិប្បយុត្តេ
បញ្ច អត្ថិយា នវ នត្ថិយា នវ វិតតេ នវ អវិ-
តតេ នវ ។

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ

ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៦៩] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃអ-
ព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យា-
កតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៧២] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៤៧៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

[៤៧៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកំ

[៤៧៥] សវិចារំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 អវិចារំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចារោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ សវិចារំ កុ-
 សលញ្ច អវិចារំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៦] ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឆ អវិគតេ ឆ ។

សវិតក្កទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារាវោមិ វិត្តាវេតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៧២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៧៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ ។

សវិតារទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៧៥] កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងសវិតក្កទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកំ

[៤៧៧] សវិចារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
អវិចារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សវិចារំ អកុស-
លញ្ច អវិចារំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៨] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សវិតក្កុទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

[៤៧៩] សវិចារំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
ចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អវិចារំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចារោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
សវិចារំ អព្យាកតញ្ច អវិចារំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៧៧] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៤៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងសវិតក្កទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៧៩] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨០] ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ វិចារកេ
នវ អវិភតេ នវ ។

សវិតក្កុទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារេបិ សម្បយុត្តវារេបិ វិត្តារេតព្វា ។

[៤៨១] សវិចារេ អព្យាកតោ ធម្មោ សវិចា-
រស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

[៤៨២] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ នវ ។ បេ ។
មត្តេ ចត្តារិ អវិភតេ នវ ។

[៤៨៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៤៨៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

[៤៨៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្បិ
ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បវិចារិកទុកកុសលត្តិកំ

[៤៨៦] សប្បវិចារិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បវិចារិកោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សប្បវិចារិកំ កុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បវិចារិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសវិតក្កទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៨១] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-
ធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[២៨៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សវិតទុកកុសលត្តិកៈ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ

[២៨៦] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិន
មានបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង

សប្បីតិកទុកកុសលគ្គិកំ

ហេតុប្បដ្ឋយា សប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បី-
 តិកោ កុសលោ ច អប្បីតិកោ កុសលោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច អប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា អប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិ-
 កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សប្បីតិកំ កុសលញ្ច អប្បីតិកំ កុសលញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៨៧] ហេតុយា ន សព្វត្ថ ន អវិតតេ ន ។

[៤៨៨] នអធិបតិយា ន នបុរេជាតេ ន នកម្ម

ចត្តារិ នវិប្បយុត្តេ ន ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

[៤៨៩] សប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ សប្បី-
 តិកស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។ អប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ
 អប្បីតិកស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង កុសលធម៌ មិន
មានបីតិផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ កុសលធម៌ ប្រកប
ដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

[២៨៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៨៩] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបដ្ឋ័យ នៃកុសលធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ មិន
មានបីតិ ជាបដ្ឋ័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៩០] សប្បីតិកោ កុសលោ ធម្មោ សប្បី-
តិកស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៩១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ ចត្តារិ សហជាតាធិបតិ អនន្តវេ នវ
សមនន្តវេ នវ សហជាតេ ន ឧបនិស្សយេ នវ
អាសេវនេ នវ កម្មេ ចត្តារិ អាយារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ឈានេ ន មក្កេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ន អត្តិយា
ន ធឹតិយា នវ វិតតេ នវ អវិតតេ ន ។

[៤៩២] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៤៩៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

[៤៩៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៤៩៥] សប្បីតិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សប្បីតិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា តីណិ ។ អប្បីតិកំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច អប្បីតិកោ អកុសលោ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៩០] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺ មានវារៈ ២ បានដល់សហ- ជាតាធិបតិ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[២៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៩៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

[២៩៥] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានបីតិ

សប្បីតិកទុកកុសលគ្គិកំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ សប្បីតិកំ អកុស-
លញ្ច អប្បីតិកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិ-
កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៩៦] ហេតុយា ឆ អារម្មណោ ឆ អរិ-
កតេ ឆ ។

កុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

[៤៩៧] សប្បីតិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បី-
តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អប្បីតិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បី-
តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ សប្បីតិកំ អព្យាកតញ្ច អប្បីតិកំ អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៤៩៨] ហេតុយា នវ អារម្មណោ នវ បុរេជាតេ
ឆ អាសេវនេ ឆ អរិកតេ នវ ។

[៤៩៩] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ តីណិ នអ-
ធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នកម្មេ ចត្តារិ នវិចាកេ នវ

សឃ្លីតិកទុកកុសលត្តិកៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។ អកុសលធម៌ ប្រកប
ដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវអកុសល-
ធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[២៩៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២៩៧] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកប
ដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវអព្យាកត-
ធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៩៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណ-
ប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាហារេ ឯកំ នស្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ឆ ។
សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

[៥០០] សប្បីតិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ សប្បី-
តិកស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ នវ អធិ-
បតិយា នវ អនន្តវេ នវ ។ បេ ។ សព្វត្ថ នវ ឧប-
ទិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
អាសេវនេ នវ កម្មេ ចត្តារិ វិចារកេ នវ អាហារេ
ចត្តារិ ស្រ្ទិយេ ចត្តារិ ឈានេ នវ មត្តេ ចត្តារិ
សម្បយុត្តេ ឆ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា នវ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ

[៥០២] បីតិសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
កុសលម្បិ អកុសលម្បិ អព្យាកតម្បិ សប្បីតិក-
ទុកសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥០០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-
ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
។ បេ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
សម្បយុត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០២] អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ . . . កុសលក្តី
អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកំ

សុខសហគតទុកកុសលត្តិកំ

[៥០៣] សុខសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 កុសលម្បិ អកុសលម្បិ អព្យាកតម្បិ សប្បីតិក-
 ទុកសទិសំ ។ . . . អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច . . . បច្ចដិយេ
 នហេតុយា ឯកំ ។ . . . អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 បច្ចដិយេ នហេតុយា នវ ។ បេ ។ នឈានេ ឆ
 កាតញ្ច ។ បច្ចដិយេ បញ្ញារាវេ កុសលាកុសលេ
 ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ ឆ បញ្ញារាវេ អព្យាកតេ នវ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកំ

[៥០៤] ឧបេក្ខាសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 ឆ សប្បីតិកទុកសទិសំ ។ ឧបេក្ខាតិ ធានា ឧ-
 បេក្ខា ។ បច្ចដិយេ នហេតុយា នវ នឈានេ ឆ ។

[៥០៥] ឧបេក្ខាសហគតំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច . . . ឆ ។

[៥០៦] ឧបេក្ខាសហគតំ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។ នឧបេក្ខាសហគតំ
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

សុខសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០៣] អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយសុខ . . . កុសល
 ក្តី អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។ . . .
 អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ . . . ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ
 ១ ។ . . . អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ . . . ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ
 មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ វារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។
 ក្នុងបច្ចនីយៈ ក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងសន្តិយប្បច្ច័យ
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ៩ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០៤] អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា . . . មាន
 វារៈ ៦ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។ ពាក្យថា ឧបេក្ខា បាន
 ដល់ឧបេក្ខាផ្សេង ។ គ្នា ។

ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៦ ។

[៥០៥] អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា . . .
 មានវារៈ ៦ ។

[៥០៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវ
 អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
 ច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវអកុសល-
 ធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបេក្ខាសហគតំ អកុសលញ្ច នឧបេក្ខាសហគតំ
អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៥០៧] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា នវ ។
ឯវំ សព្វត្ថ អកុសលំ វិត្តារេតព្វំ សប្បីតិកទុកសទិសំ ។

[៥០៨] ឧបេក្ខាសហគតំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ . . . នវ បញ្ញា សប្បីតិក-
ទុកអព្យាកតសទិសំ ។

[៥០៩] បញ្ញាវារេ កុសលាកុសលេ ឥន្ទ្រិយេ
លាទេ ន អព្យាកតេ នវ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ

[៥១០] កាមាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កា-
មាវចរោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
នកាមាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកាមាវចរោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥១១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ សព្វត្ថ
ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកប
ដោយឧបេក្ខាផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥០៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៩ ។

អកុសល ក្នុងទីទាំងពួង បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះឯង
(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។

[៥០៨] ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកប
ដោយឧបេក្ខា... ប្រស្នា ៩ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈអព្យាកតៈដែរ ។

[៥០៩] ក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ៩ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥១០] កុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ មិនមែន
ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

កាមាវចរទុកកុសលក្តីកំ

[៥១២] នអធិបតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ
ទ្វេ ។ បេ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៥១៣] កាមាវចរោ កុសលោ ធម្មោ កា-
មាវចរស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥១៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ចត្តារិ ។ អធិ-
បតិយា តីណិ កាមាវចរេ ឯកំ នកាមាវចរេ ទ្វេ ។
អនន្តរេ តីណិ កាមាវចរេ ទ្វេ នកាមាវចរេ ឯកំ
។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ
កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ។ បេ ។ នត្តិយា តីណិ
អវិភតេ ទ្វេ ។

[៥១៥] កាមាវចរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កា-
មាវចរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។

[៥១៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
ភតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥១២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥១៣] កុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជា
កាមាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ១
ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ
ក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ បេ ។ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនត្ថិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៥១៥] អកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌
ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥១៧] កាមាវចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កា-
មាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នកាមាវចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នកាមាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៥១៨] ហេតុយា នវ អារម្មណោ ចត្តារិ អធិ-
បតិយា បញ្ច ។ បេ ។ អញ្ញមញ្ញេ ន ។ បេ ។ បុរេ-
ជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ អវិតតេ នវ ។

[៥១៩] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ តីណិ
នអធិបតិយា នវ ។ បេ ។ នកម្មេ ទ្វេ នវិចាកេ
បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្ប-
យុត្តេ ទ្វេ នោនតិយា តីណិ នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តាវតព្វំ ។

[៥២០] កាមាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ កាមា-
វចរស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥១៧] អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៥១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។ លេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៦ ។ លេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៥១៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។ លេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥២០] អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ជាបដ្ឋាយ នៃអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

រូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ

[៥២១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ចត្តារិ ។
 អធិបតិយា ចត្តារិ កាមាវចរេ ឯកំ នកាមាវចរេ
 តីណិ កាមាវចរេ សហជាតាធិបតិយេវ ។ អនន្តរេ
 ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ សត្ត អញ្ញ-
 មញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេ-
 ជាតេ ទ្វេ បច្ឆាជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ
 ចត្តារិ វិចាកេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ
 ទ្វេ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា សត្ត នត្តិយា ចត្តារិ
 ។ បេ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

រូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ

[៥២២] រូចាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច រូចាវច-
 រោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 នរូចាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នរូចាវចរោ កុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៣] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ សព្វត្ត
 ទ្វេ ។

រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ គឺ ក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ១
 ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងកាមាវចរៈ មានតែសហជាតាធិបតិ
 ម្យ៉ាង ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
 ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
 ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាក-
 ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ លេ ។

ចប់ កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥២២] កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
 ជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ មិន
 មែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ២ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២៤] នអធិបតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ នបុរោជាតេ
ឯកំ នអាសោរេនេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារតព្វំ ។

[៥២៥] រូចារចរោ កុសលោ ធម្មោ រូចារចរស្ស
កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៦] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ចត្តារិ ។ អធិ-
បតិយា តីណិ រូចារចរេ ឯកំ សហជាតាធិបតិយេវ
នរូចារចរេ ទ្វេ ។ អនន្តរេ តីណិ រូចារចរេ ឯកំ
នរូចារចរេ ទ្វេ ។ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ទ្វេ
។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសោរេនេ តីណិ កម្ម
ទ្វេ ។ បេ ។ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា តីណិ ។ បេ ។

[៥២៧] នរូចារចរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នរូ-
ចារចរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥២៨] រូចារចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច រូចារចរោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥២៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥២៥] កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជា
រូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងរូបាវចរៈ មានវារៈ ១
បានដល់សហជាតាធិបតិតែម្យ៉ាង ក្នុងនរូបាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនរូបាវចរៈ
មានវារៈ ២ ។ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវ-
នប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។

[៥២៧] អកុសលធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៥២៨] អព្យាកតធម៌ ជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អរូបាវចរទុកកុសលក្តីកំ

នរូបាវចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នរូបាវចរោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ ចត្តារិ អរិ-
កតេ នវ ។

យថា កាមាវចរនកាមាវចរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

ឯត្ថកាយេវ បញ្ញា ហេដ្ឋបរិកំ បរិវត្តន្តិ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាបេតព្វា ។

រូបាវចរទុកកុសលក្តីកំ និដ្ឋិតំ ។

អរូបាវចរទុកកុសលក្តីកំ

[៥៣០] អរូបាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបាវ-
ចរោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ន អរូបាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នអរូបាវចរោ កុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣១] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អរិ-
កតេ ទ្វេ ។

[៥៣២] នអធិបតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ នវិប្ប-
យុត្តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តាបេតព្វំ ។

អរូបារចរទុកកុសលត្តិកៈ

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជារូបារចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែន
ជារូបារចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកាមាវចរនកាមាវចរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ប្រស្នាទាំងប៉ុណ្ណោះ ត្រឡប់ទៅ កាន់ទីខាងក្រោមនិងខាងលើ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ រូបារចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

អរូបារចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៣០] កុសលធម៌ ជារូបារចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ជារូបារចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ មិន
មែនជារូបារចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជារូបារចរៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៥៣២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣៣] អរូចាវចរោ កុសលោ ធម្មោ អរូចាវច-
រស្សុ កុសលស្សុ ធម្មស្សុ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ តីណិ អធិប-
តិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ទ្វេ ឧបនិស្ស-
យេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ ទ្វេ អត្តិយា
ទ្វេ នត្តិយា តីណិ ។

[៥៣៥] នអរូចាវចរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
នអរូចាវចរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឯកំ ។ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៣៦] អរូចាវចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អរូចាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ នអរូចាវចរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
នអរូចាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ អរូចាវចរំ អព្យាកតញ្ច នអរូចាវចរំ អ-
ព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នអរូចាវចរោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៣៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អធិប-
តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៣៣] កុសលធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្តិ- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៣៥] អកុសលធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអកុ- សលធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៥៣៦] អព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា- កតធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា អរូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិន មែនជាអរូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈផង នូវអព្យា- កតធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ

[៥៣៨] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ តីណិ
នអធិបតិយា ទ្វេ នបុរេជាតេ ចត្តារិ នកម្មេ ទ្វេ
នវិចារកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្តេ
ទ្វេ នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

[៥៣៩] អរូបាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ អរូបា-
វចរស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ នអរូបាវចរោ អព្យាកតោ ធម្មោ
នអរូបាវចរស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥៤០] ហេតុយា ចត្តារិ ។ អារម្មណេ តីណិ
អរូបាវចរមូលេ ទ្វេ នអរូបាវចរេ ឯកំ ។ អធិបតិ-
យា ចត្តារិ អរូបាវចរមូលេ តីណិ នអរូបាវចរេ ឯ-
កំ ។ អនន្តរេ ចត្តារិ ។ បេ ។ សហជាតេ បញ្ច
អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ
បុរេជាតេ ទ្វេ បច្ឆាជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ តីណិ

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៣៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៣៩] អព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ជាបដ្ឋយ នៃអព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាអរូបាវចរៈ ជាបដ្ឋយ នៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ ដោយ ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងអរូបាវចរមូល មានវារៈ ២ ក្នុងនអរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ ក្នុង អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ គឺ ក្នុងអរូបាវចរមូល មានវារៈ ៣ ក្នុងនអរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកក្តីកប្បដ្ឋានំ

កម្មេ ចត្តារិ វិចារកេ ទ្វេ ។ បេ ។ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា សត្ត នត្តិយា ចត្តារិ ។ បេ ។

អរុបារវចរទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ

[៥៤១] បរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
យាបន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អបរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អបរិយា-
បន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អរិ-
តតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តារេតព្វា ។

[៥៤៣] បរិយាបន្នំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
យាបន្នោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

[៥៤៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អរិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ លេ ។
ចប់ អរិយបន្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរិយាបន្តទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៤១] កុសលធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
កុសលធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែល
មិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៤៣] អកុសលធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ

[៥៤៥] បរិយាបន្នំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
 យាបន្នោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ អបរិយាបន្នំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អប-
 រិយាបន្នោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។

[៥៤៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
 តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញ្ច ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ

[៥៤៧] និយ្យានិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និយ្យា-
 និកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 អនិយ្យានិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៤៨] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ វិត្តាវេតញ្ច ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៤៥] អព្យាកតធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អព្យាកតធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែល
មិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៤៧] កុសលធម៌ ជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
ជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជា
អនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៤៩] អនិយ្យានិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិយ្យានិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៥៥០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៥១] អនិយ្យានិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អនិយ្យានិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៥៥២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

និយតទុកកុសលត្តិកំ

[៥៥៣] និយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និយ-
តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អនិយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៥៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៤៩] អកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវអកុសល-
ធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៥១] អព្យាកតធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-
ធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

និយតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៥៣] កុសលធម៌ ជានិយតៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជា
និយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជាអនិយតៈ
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។

[៥៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ។

និយតទុកកុសលគ្គិកំ

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញារវារោមិ វិត្តារេតព្វា ។

[៥៥៥] និយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និយ-
តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អនិយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៥៦] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ សព្វត្ត
ទ្វេ អវិកតេ ទ្វេ ។

[៥៥៧] នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ទ្វេ
នបុរេជាតេ ឯកំ នកម្មេ ទ្វេ ។ បេ ។ នវិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ ។

សហជាតវារាទិ វិត្តារេតព្វំ ។

[៥៥៨] និយតោ អកុសលោ ធម្មោ និយតស្ស
អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អនិយតោ អកុសលោ ធម្មោ អនិយតស្ស អកុ-
សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៩] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ តីណិ ។ អធិ-
បតិយា ទ្វេ និយតេ សហជាតាធិបតិ ទុតិយេ អារម្ម-
ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អនន្តរេ ទ្វេ ។ បេ ។

និយតទុកកុសលគ្គិកៈ

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៥៥] អកុសលធម៌ ជានិយតៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ជា អនិយតៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៥៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។

[៥៥៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៥៨] អកុសលធម៌ ជានិយតៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជានិយតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិយតៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាអនិយតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៥៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ គឺ ក្នុងនិយតៈ (ទី ១) បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងនិយតៈទី ២ បានដល់អារម្មណា- ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អវិ-
តតេ ទ្វេ ។ បេ ។

[៥៦០] អនិយតំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
យតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦១] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ ។
សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

និយតទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សឧត្តរទុកកុសលត្តិកំ

[៥៦២] សឧត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្ត-
រោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អនុត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុត្តរោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦៣] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
តតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វា ។

[៥៦៤] សឧត្តរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្ត-
រោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ លេ ។

[៥៦០] អព្យាកតធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ និយតទុកកុសលត្តិកៈ ។

សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៦២] សឧត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរកុសលធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យ
នូវអនុត្តរកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៦៤] សឧត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរកុសលធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកកុសលត្តិកំ

[៥៦៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៦៦] សឧត្តរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្ត-
រោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អនុត្តរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនុត្តរោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦៧] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សឧត្តរទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកកុសលត្តិកំ

[៥៦៨] អរណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៦៩] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៦៦] សឧត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរអព្យាកតធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនុត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ
នូវអនុត្តរអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ចប់ សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរណទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៦៨] កុសលធម៌ ជាអរណៈ (កុសលធម៌ ដែលមិនមានសេចក្តី
សៅហ្មង) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៧០] សរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧១] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៧២] អរណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៣] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ សម្មយុត្តវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៧៤] អរណោ អព្យាកតោ ធម្មោ អរណស្ស
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

យថា កុសលត្ថិកេ បញ្ញាវារោ ឯវំ វិត្តាវេតព្វោ ។

សរណទុកកុសលត្ថិកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧០] អកុសលធម៌ ជាសរណៈ (អកុសលធម៌ ដែលប្រកប
ដោយគ្រឿងសៅហ្មង) អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៥៧២] អព្យាកតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧៤] អព្យាកតធម៌ ជាអរណៈ ជាបដ្ឋយ នៃអព្យាកតធម៌
ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បី

ឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរណទុកវេទនាត្តិកំ

[៥៧៦] សរណំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច សរណោ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អរណំ សុខាយ វេទនាយ
សម្មយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សុខាយ វេទនាយ
សម្មយុត្តំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ កម្មេ
ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

[៥៧៨] សរណំ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៧៩] សរណំ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៥៨០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
ភតេ ទ្វេ ។

សរណទុក្ខវេទនាត្តិកៈ

[៥៧៦] ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៧៨] ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៩] ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៥៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

[៥៨១] សរណំ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ អនុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អរណំ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

សរណទុកវេទនាត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកវិបាកត្តិកំ

[៥៨៣] អរណំ វិចាកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
វិចាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញាវារោមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៨១] ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខ-
មសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សរណទុកវេទនាត្តិកៈ ។

សរណទុកវិបាកត្តិកៈ

[៥៨៣] វិបាកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអរណៈ
ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

សរណទុកឧបាទិស្ឋិតិកំ

[៥៨៥] សរណំ វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច សរណោ
វិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អរណំ
វិចាកធម្មធម្មំ បដិច្ច អរណោ វិចាកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨៦] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ វិត្តាវេតព្វា ។

[៥៨៧] អរណំ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ ប-
ដិច្ច អរណោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៨៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
ភតេ ឯកំ ។
សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកវិបាកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកឧបាទិស្ឋិតិកំ

[៥៨៩] អរណំ ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ ឧចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ

[៥៨៥] ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ- ប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មាន វិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៨៧] ធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា ប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងប្បដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកវិបាកត្តិកៈ ។

សរណទុកឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ

[៥៨៩] ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ (ធម៌ ដែលកម្មគឺកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌ ដែលកម្ម គឺកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវឧបាទិដ្ឋ- បាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៩១] សរណំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អរណំ អនុចាទិន្ទុចាទានិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនុចាទិន្ទុចាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩២] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តារេតញ្ច ។

[៥៩៣] អរណំ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧១] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មគឺកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌ដែលកម្មគឺ
កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអនុបា-
ទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអនុបា-
ទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៧៣] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មគឺកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌ដែលកម្ម
គឺកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវ
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

សរណទុកសង្ក្រឹលិដ្ឋត្តិកំ

[៥៩៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកខបាទិន្នត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសង្ក្រឹលិដ្ឋត្តិកំ

[៥៩៥] សរណំ សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច សរណោ សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៥៩៧] អរណំ អសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ អសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥៩៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកសង្ក្រឹលិដ្ឋត្តិកៈ

[៥៩៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ សរណទុកឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ ។

សរណទុកសង្ក្រឹលិដ្ឋត្តិកៈ

[៥៩៥] សង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកធម៌
(ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៩៧] អសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែ
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអសង្ក្រឹលិដ្ឋសង្ក្រឹលេ-
សិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩៩] អរណំ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកំ ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកវិតក្កត្តិកំ

[៦០១] សរណំ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អរណំ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦០២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិតតេ
ទ្វេ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ វិត្តាវេតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៩៩] អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអសង្កិលិដ្ឋ- អសង្កិលេសិកធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ ។

សរណទុកវិតក្កត្តិកៈ

[៦០១] សវិតក្កសវិចារធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយការត្រិះរិះ ប្រកប ដោយការរាវរក) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជា សរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

សរណទុកបីតិក្កិកំ

[៦០៣] អរណំ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦០៤] ហេតុយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេបិ បញ្ញាវាវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦០៥] អរណំ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ សព្វត្ថ
ឯកំ ។

សរណទុកវិតក្កត្កិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកបីតិក្កិកំ

[៦០៧] សរណំ បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អរណំ បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ បីតិសហ-
គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦០៨] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

សរណទុកបីតិគ្គិកៈ

[៦០៣] អវិតក្កវិចារមត្តធម៌ (ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ គ្រាន់តែមាន
វិចារៈ) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអវិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦០៥] អវិតក្កអវិចារធម៌ (ធម៌ មិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រិះរិះ
ទាំងមិនប្រកបដោយការរាវរក) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអវិតក្កអវិចារ-
ធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកវិតក្កត្តិកៈ ។

សរណទុកបីតិគ្គិកៈ

[៦០៧] បីតិសហគតធម៌ (ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ) ជាសរណៈ
អាស្រ័យ នូវបីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋ័យ ។ បីតិសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវបីតិសហគតធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវារោមិ បញ្ញវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

[៦០៩] សរណំ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ស-
រណោ សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ អរណំ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១០] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញវារោមិ វិត្តាវេតញា ។

[៦១១] សរណំ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ អរណំ ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៦១២] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារោមិ បញ្ញវារោមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេតញា ។

សរណទុកបីតិក្កិកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦០៧] សុខសហគតធម៌ (ធម៌ ប្រកបដោយសុខ) ជាសរណៈ
អាស្រ័យ នូវសុខសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ សុខសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវសុខសហ-
គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦១១] ឧបេក្ខាសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា) ជាស-
រណៈ អាស្រ័យ នូវឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវ
ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សរណទុកបីតិគ្គិកៈ ។

សរណទុក្ខទស្សនត្តិកំ

[៦១៣] សរណំ ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៦១៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦១៥] សរណំ ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៦១៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦១៧] អរណំ នេរទស្សនេន នការាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ នេរទស្សនេន នការាយ
បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦១៨] ហេតុយា ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុក្ខទស្សនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុក្ខទស្សនត្តិកៈ

[៦១៣] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ (ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយ ទស្សនៈ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦១៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦១៥] ការនាយបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវការ- នាយបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦១៧] នេវទស្សនេននការនាយបហាតព្វធម៌ (ធម៌ ដែលមិន ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនត្រូវលះដោយការនា) ជាអរណៈ អា- ស្រ័យ នូវនេវទស្សនេននការនាយបហាតព្វធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ សុទ្ធ តែមានវារៈ ១ ដែរ ។

ចប់ សរណទុក្ខទស្សនត្តិកៈ ។

សរណទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ

[៦១៩] សរណំ ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ
ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ
ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦២១] សរណំ ការនាយ បហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច សរណោ ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦២៣] អរណំ នេវទស្សនេន នការនាយ បហាតព្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ នេវទស្សនេន នការនា-
យ បហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សរណទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[៦១៧] ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦២១] ភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦២៣] នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវនេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកអាចយគាមិត្តិកំ

[៦២៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សព្វត្ថ វិត្តាវេតព្វំ ។

សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអាចយគាមិត្តិកំ

[៦២៥] សរណំ អាចយតាមី ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ អាចយតាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អរណំ អាចយតាមី ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អាចយ-
តាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២៦] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។
សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តាវេ ។

[៦២៧] អរណំ អបចយតាមី ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ អបចយតាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦២៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកអាចយតាមិត្តិកៈ

[៦២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់បដ្ឋយទាំងអស់ចុះ ។

ចប់ សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ ។

សរណទុកអាចយតាមិត្តិកៈ

[៦២៥] អាចយតាមិធម៌ (ធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង) ជា
សរណៈ អាស្រ័យ នូវអាចយតាមិធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អាចយតាមិធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអាចយតាមិ-
ធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦២៧] អបចយតាមិធម៌ (ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង)
ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអបចយតាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦២៩] អរណំ នេវាចយតាមិណាបចយតាមី ធម្មំ
បដិច្ច អរណោ នេវាចយតាមិណាបចយតាមី ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកអាចយតាមិត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកំ

[៦៣១] អរណំ សេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
សេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៣៣] អរណំ អសេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦២៩] នេវាចយតាមិនាបចយតាមិធម៌ (ធម៌មិនមែនដល់នូវ
ការសន្សឹកពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង) ជា
អរណៈ អាស្រ័យ នូវនេវាចយតាមិនាបចយតាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ សរណទុកអាចយតាមិក្តិកៈ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកៈ

[៦៣១] សេក្ខធម៌ (ធម៌របស់សេក្ខបុគ្គល) ជាអរណៈ អាស្រ័យ
នូវសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៣៣] អសេក្ខធម៌ (ធម៌របស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាអរណៈ អា-
ស្រ័យ នូវអសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

សរណទុកបរិត្តត្តិកំ

[៦៣៥] សរណំ នេវសេក្ខានាសេក្ខំ ធម្មំ ប-
ដិច្ច សរណោ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣៦] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
បតិយា បញ្ច អវិកតេ បញ្ច ។

សហជាតវាវេបិ បញ្ញាវាវេបិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកបរិត្តត្តិកំ

[៦៣៧] សរណំ បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៣៨] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវាវេបិ បញ្ញាវាវេបិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

[៦៣៩] អរណំ មហាគ្គតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
មហាគ្គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សរណទុកបរិក្ខត្តិកៈ

[៦៣៥] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវនេ-
វសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។
ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកសេក្ខត្តិកៈ ។

សរណទុកបរិក្ខត្តិកៈ

[៦៣៧] បរិក្ខធម៌ (ធម៌ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ) ជាសរ-
ណៈ អាស្រ័យ នូវបរិក្ខធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបដ្ឋ័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៣៩] មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវសភាពធំ) ជាអរណៈ អា-
ស្រ័យ នូវមហគ្គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៤១] អរណំ អប្បមារណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អប្បមារណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកបរិត្តត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកំ

[៦៤៣] សរណំ បរិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ បរិត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៤៤] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
តតេ ទ្វេ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តារោ ។

[៦៤៥] សរណំ មហាក្កតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ មហាក្កតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៤១] អប្បមាណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអប្បមាណ-
ធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកបរិត្តត្តិកៈ ។

សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

[៦៤៣] បរិត្តារម្មណធម៌ (ធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ) ជាស-
រណៈ អាស្រ័យ នូវបរិត្តារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៤៥] មហគ្គតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវមហគ្គ-
តារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកហ៊ីនត្តិកំ

[៦៤៦] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ វិត្តាបេតព្វា ។

[៦៤៧] អរណំ អប្បមាណារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អប្បមាណារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

[៦៤៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកហ៊ីនត្តិកំ

[៦៤៩] សរណំ ហីនំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
ហីនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៥០] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៥១] អរណំ មជ្ឈិមំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
មជ្ឈិមោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកហ៊ីនត្តិកៈ

[៦៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦៤៧] អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអប្ប-
មាណារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកហ៊ីនត្តិកៈ

[៦៤៩] ហ៊ីនធម៌ (ធម៌ ដ៏ថោកទាប) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវ
ហ៊ីនធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥១] មជ្ឈិមធម៌ (ធម៌ ជាកណ្តាល) ជាអរណៈ អាស្រ័យ
នូវមជ្ឈិមធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៥២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៥៣] អរណំ បណ្ឌិតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
បណ្ឌិតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកហីនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកមិច្ឆត្តត្តិកំ

[៦៥៥] សរណំ មិច្ឆត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ មិច្ឆត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៥៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៥៧] អរណំ សម្មត្តនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ សម្មត្តនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៣] បណ្ឌិតធម៌ (ធម៌ ដ៏ឧត្តម) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវ
បណ្ឌិតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកហ៊ុនត្តិកៈ ។

សរណទុកមិច្ឆត្តិកៈ

[៦៥៥] មិច្ឆត្តិនិយតធម៌ (ធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង) ជា
សរណៈ អាស្រ័យ នូវមិច្ឆត្តិនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៧] សម្មត្តិនិយតធម៌ (ធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង) ជា
អរណៈ អាស្រ័យ នូវសម្មត្តិនិយតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកំ

[៦៥៨] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៥៩] សរណំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៦៦០] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
តតេ បញ្ច ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

សរណទុកមិច្ឆត្តត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកំ

[៦៦១] អរណំ មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៦២] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៦៣] អរណំ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[៦៥៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៩] អនិយតធម៌ (ធម៌ មានសភាពមិនទៀង) ជាសរណៈ
អាស្រ័យ នូវអនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។

[៦៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកមិច្ឆត្តត្តិកៈ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ

[៦៦១] មគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវមគ្គារម្មណ-
ធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៦៣] មគ្គហេតុកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវមគ្គហេតុក-
ធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៦៤] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៦៥] អរណំ មក្កាធិបតី ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
មក្កាធិបតី ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

[៦៦៦] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្ថិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្ថិកំ

[៦៦៧] សរណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ សរណស្ស
ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សរណោ
ឧប្បន្នោ ធម្មោ អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សរណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ
សរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ច អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរណោ ឧប្បន្នោ
ធម្មោ អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៦៥] មគ្គាធិបតិធម៌ (ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ) ជាអ-
រណៈ អាស្រ័យ នូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ

[៦៦៧] ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជា
សរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ
ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈផង នៃឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌
ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ

[៦៦៨] អរណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ អរណស្ស
ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៦៩] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ទ្វេ អរិ-
កតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាហេ ឯវំ វិត្តារេតព្វា ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអតីតត្តិកំ

[៦៧០] សរណោ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ សរណស្ស
បច្ចុប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

អរណោ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ អរណស្ស បច្ចុប្បន្នស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ទ្វេ អរិ-
កតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

សរណទុកអតីតត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ

[៦៧២] សរណំ អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[៦៦៨] ឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជា
អរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ ។

សរណទុកអតីតត្តិកៈ

[៦៧០] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ជា
សរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ
ជាបច្ច័យ នៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកអតីតត្តិកៈ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[៦៧២] អតីតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអតី-
តារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរណំ អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អតីតារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៧៣] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តារោ ។

[៦៧៤] សរណំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អរណំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

[៦៧៥] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេមិ បញ្ញាវារេមិ សព្វត្ថ វិត្តារោ ។

[៦៧៦] សរណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ អរណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

អតីតារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៧៤] អនាគតារម្មណាធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអនា- គតារម្មណាធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនា- គតារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៧៦] បច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវបច្ចុ- ប្បន្នារម្មណាធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណាធម៌ ជា អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

សរណទុកអដ្ឋត្តិកំ

[៦៧៧] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអដ្ឋត្តិកំ

[៦៧៨] សរណំ អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ អដ្ឋត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អរណំ អដ្ឋត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អដ្ឋត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៧៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវាវេមិ បញ្ញាវាវេមិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

[៦៨០] សរណំ ពហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
ពហិទ្ធា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
អរណំ ពហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ពហិទ្ធា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកអដ្ឋត្តិក្កិកៈ

[៦៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកអដ្ឋត្តិក្កិកៈ

[៦៧៨] អដ្ឋត្តធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តធម៌ ជា
សរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អដ្ឋត្តធម៌
ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៨០] ពហិទ្ធាធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធាធម៌ ជា
សរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ពហិទ្ធា-
ធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨១] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តតិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណតិកំ

[៦៨២] សរណំ អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ អរណំ អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៨៣] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តាហេ ។

[៦៨៤] សរណំ ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អរណំ ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអដ្ឋត្តិកៈ ។

សរណទុកអដ្ឋត្តារម្មណត្តិកៈ

[៦៨២] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តា-
រម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អដ្ឋត្តា-
រម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តារម្មណធម៌ ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៨៤] ពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធា-
រម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពហិ-
ទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកំ

[៦៨៥] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ ទ្វេ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ វិត្តារោ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកំ

[៦៨៦] អរណំ អនិទស្សនសប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនិទស្សនសប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៨៧] ហេតុយា ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតវាបេមិ បញ្ញាវាបេមិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៦៨៨] សរណំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អរណំ អនិទស្សនអប្បដិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សរណំ អនិទស្សនអប្បដិ-
យញ្ច អរណំ អនិទស្សនអប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៦៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអដ្ឋក្ការម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៦៨៦] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិ-
ទស្សនសប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៨៨] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវ
អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិ-
ទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនអប្បដិយ-
ធម៌ ជាសរណៈផង នូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨៩] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
កតេ បញ្ច ។

សហជាតវាហេមិ សម្បយុត្តវាហេមិ វិត្តារតញ្ច ។

[៦៩០] សរណោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
សរណស្ស អនិទស្សនអប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អរណោ អនិទស្សន-
អប្បដិយោ ធម្មោ អរណស្ស អនិទស្សនអប្បដិយស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩១] ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ចត្តារិ អវិ-
កតេ សត្ត ។

[៦៩២] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត ។

[៦៩៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

[៦៩៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចត្តារិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុ-
លោមម្បិ បច្ចដិយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដិយម្បិ
បច្ចដិយានុលោមម្បិ កណិកំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បិដ្ឋិទុកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ សមត្តំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦៨៨] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃអនិ-
ទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌
ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៦៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលយើងបាន
រាប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ ។

ចប់ បិដ្ឋិទុកត្តិកៈ ។

ចប់ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

កុសលត្តិកហោតុទុកំ

[៦៩៥] កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុសលំ
 ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៦៩៦] កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អកុ-
 សលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ។

[៦៩៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ
 អវិកតេ តីណិ ។

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហោតុទុកៈ

[៦៩៥] ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជា កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៩៦] ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជា កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជា អកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៦៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិ- ស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេ- វនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩៨] កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ អកុ-
 សលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអធិបតិប្បច្ចយា ។

[៦៩៩] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
 នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៧០០] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។

[៧០១] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។
 សហជាតវារេមិ បច្ចយវារេមិ និស្សយវារេមិ
 សំសង្កវារេមិ សម្បយុត្តវារេមិ សព្វត្ថ តីណិ ។

[៧០២] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ
 ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៦៩៨] ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៩៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ក្នុងសហជាតិវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ គ្រប់បទទាំងអស់ ។

[៧០២] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

កុសលត្តិកហេតុទុក្ខំ

[៧០៣] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ហេតុ
 ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តីណិ ។ អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ
 អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧០៤] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុស-
 លោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ តីណិ ។ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកហេតុទុក្ខៈ

[៧០៣] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
 ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជា
 អកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជា
 អព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៤] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជា
 អកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃ
 ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌
 ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ អព្យាក-
តោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧០៥] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។
អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អព្យាក-
តោ ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៦] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស សហជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។
អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស សហជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ
ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ស-
ហជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

អញ្ញមញ្ញនិស្សយវ្យច្ចយោ សហជាតវ្យច្ចយសទិសា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៥] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌
ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អញ្ញមញ្ញនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

កុសលត្តិកហេតុទុកំ

[៧០៧] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ហេតុ
 ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុ-
 សលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
 អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ
 ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ
 អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៧០៨] អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលត្តិកហេតុទុកៈ

[៧០៧] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៨] ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧០៩] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិ-
 យា សត្ត អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ
 តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្ស-
 យេ នវ អាសេវនេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ទ្វេ មក្កេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ
 នត្តិយា បញ្ច វិតតេ បញ្ច អវិតតេ តីណិ ។

[៧១០] កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ហេតុ ធម្មោ
 អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុ-
 សលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ
 ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧១០] ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជា
 កុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃ
 ហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យា-
 ក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
 ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកហេតុទុកំ

អកុសលោ ហេតុ ធម្មា អព្យាកតស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ ហេតុ
 ធម្មា អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧១១] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៧១២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៧១៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោ-
 មម្បិ បច្ចដីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចដីយម្បិ បច្ច-
 ដីយានុលោមម្បិ កណ៌តំ ឯវំ កណោតព្វំ ។

[៧១៤] កុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
 នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច កុសលោ នហេតុ ច អព្យាកតោ នហេតុ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុសលំ
 នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ នហេតុ ធម្មា

កុសលត្តិកហេតុទុក្ខៈ

ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យា-
ក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧១១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៧១២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលយើងរាប់ហើយ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧១៤] នហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសលក្តី នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ នហេតុ
 ច អព្យាកតោ នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ អព្យាកតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កុសលំ
 នហេតុញ្ច អព្យាកតំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុ-
 សលំ នហេតុញ្ច អព្យាកតំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧១៥] កុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
 លោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។
 អកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ន-
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អព្យា-
 កតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៧១៦] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុ-
 ធម៌ ជាអកុសលក្តី នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
 ធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌
 ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
 ធម៌ ជាកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
 ធម៌ ជាអកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៥] នហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
 កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជា
 អកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
 ធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩

កុសលត្តិកហេតុទុកំ

ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ
 តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ នវ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មត្តេ នវ
 សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា
 តីណិ វិតតេ តីណិ អវិតតេ នវ ។

[៧១៧] អព្យាកតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៧១៨] កុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ។
 អកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ
 នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ។ កុសលំ នហេតុញ្ច
 អព្យាកតំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ។

កុសលត្តិកហេតុទុកៈ

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ។

[៧១៧] នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
 អព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៨] នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
 ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជា
 អព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសលផង នូវ
 នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អកុសលំ នហេតុញ្ច អព្យាកតំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
រម្មណាប្បច្ចយា ។

[៧១៩] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ បញ្ច
នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច នសមនន្តវេ បញ្ច
នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសវនេ នវ នកម្ម
តីណិ នវិចារកេ នវ នអាហារេ ឯកំ ននិទ្ធិយេ
ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិ-
តតេ បញ្ច ។

[៧២០] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច ។

[៧២១] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយ-
វារោមិ សំសជ្ឈវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តាវតញ្ច ។

[៧២២] កុសលោ នហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ន-
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុស-
លោ នហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសលផង នូវ
នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧២០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២២] នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌

កុសលត្តិកហេតុទុកំ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ នហេតុ ធម្មា
 អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ នហេតុ ធម្មា អកុ-
 សលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អកុសលោ នហេតុ ធម្មា កុសលស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ នហេតុ ធម្មា អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យា-
 កតោ នហេតុ ធម្មា អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មា កុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ នហេតុ
 ធម្មា អកុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៣] កុសលោ នហេតុ ធម្មា កុសលស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលោ នហេតុ ធម្មា អកុសលស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

កុសលត្តិកហេតុទុកៈ

ជាអកុសល ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។ នហេតុ-
 ធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអា-
 រម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា
 កុសល ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃ
 នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជា
 អព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណ៍ប្ប-
 ច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃ
 នហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

[៧២៣] នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ជាកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អកុសលោ នហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អព្យា-
 កតោ នហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ
 នហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧២៤] កុសលោ នហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុស-
 លោ នហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ នហេតុ
 ធម្មោ អកុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ នហេតុ ធម្មោ អព្យា-
 កតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧២៥] កុសលោ នហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលោ នហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស នហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យា-
ក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧២២] នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុ-
សល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេ-
តុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអកុសល
ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៥] នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល
ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលត្តិកហោតុទុកំ

កុសលោ នហេតុ ធម្មា អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អក្ក-
 សលោ នហេតុ ធម្មា អកុសលស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ
 នហេតុ ធម្មា កុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ នហេតុ
 ធម្មា អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ នហេតុ
 ធម្មា អព្យាកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មា
 កុសលស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អព្យាកតោ នហេតុ ធម្មា អកុស-
 លស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧២៦] អារម្មណោ នវ អធិបតិយា នស
 អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ សត្ត សហជាតេ នវ
 អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តេវស ឧបនិស្សយេ
 នវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ សត្ត វិចាកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត

កុសលត្តិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុ-
 សល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
 នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧២៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

សត្រិយេ សត្ត លាណេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ
តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេស នត្តិយា សត្ត
វិតតេ សត្ត អវិតតេ តេស ។

[៧២៧] នហេតុយា បណ្ណាស នអារម្មណេ
បណ្ណាស ។

[៧២៨] អារម្មណប្បច្ចយា នហេតុយា នវ ។

[៧២៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

កុសលត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកំ

[៧៣០] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អនុក្ខម-
សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៥ ។

[៧២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុទុកៈ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៣០] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខ-
មសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុក្ខំ

[៧៣១] ហេតុយា តីណិ អាម្ពុណោ តីណិ
អធិបតិយា តីណិ វិចារកេ ទ្វេ អវិតតេ តីណិ ។

[៧៣២] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ ទ្វេ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៧៣៣] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។

[៧៣៤] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

សហជាតវារោមិ ។ មេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ

វិត្តាវេតព្វា ។

[៧៣៥] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ
ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទុក្ខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ទុក្ខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ហេតុ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៧៣៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៣៥] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបដ្ឋយ នៃ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបដ្ឋយ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបដ្ឋយ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៣៦] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ
 ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
 ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ទុក្ខា-
 យ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អទុក្ខមសុខាយ
 វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ
 វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៣៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា ចត្តារិ អនន្តវេ ន សមនន្តវេ ន សហជា-
 តេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧ-
 បនិស្សយេ នវ អាសេវនេ តីណិ វិចារកេ ទ្វេ ឥ-
 ន្ទ្រិយេ ទ្វេ មក្កេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា
 តីណិ នត្តិយា ន វិភតេ ន អវិភតេ តីណិ ។

- [៧៣៨] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។
- [៧៣៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។
- [៧៤០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៣៦] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៣៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

វេទនាត្តិកហោតុទុកំ

យថា កុសលត្តិកោ បញ្ញាវារំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៧៤១] សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ នហេតុ
 ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ នហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តំ នហេតុ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ នហេតុ
 ធម្មំ បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៤២] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អវិភតេ តីណិ ។

[៧៤៣] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
 នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
 តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្ប-
 យុត្តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារម្មិ សម្មយុត្តវារម្មិ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៧៤៤] សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ នហេតុ
 ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស នហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាង
នោះចុះ ។

[៧៤១] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវន-
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៧៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៤៤] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបដ្ឋ័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ ទុក្ខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ នហេតុ ធម្មោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ នហេតុ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ អនុក្ខ-
មសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ អនុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ នហេតុ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា
 ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 អទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 អទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា

វេទនាត្តិកហោតុទុកំ

ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៥] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហោតុ
ធម្មា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខាយ វេទនា-
យ សម្បយុត្តោ នហោតុ ធម្មា អទុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
នហោតុ ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ន-
ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អ-
ទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហោតុ ធម្មា
អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អទុក្ខមសុខា-
យ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហោតុ ធម្មា សុខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៦] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហោតុ
ធម្មា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខ-
វេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជា
បច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ-
វេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៦] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃន-
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអនន្តរៈប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ ទុក្ខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ
សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនា-
យ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៤៧] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ
ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ ទុក្ខា-
យ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អទុក្ខមសុខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តោ នហេតុ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៤៨] អារម្មណេ នវ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តវ
សត្ត សមនន្តវ សត្ត សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញ
តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេ-
វនេ តីណិ កម្មេ អដ្ឋ វិចារកេ តីណិ អា-
ហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ លានេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអ-
ទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

វិបាកត្តិកហោតុទុកំ

មក្កេ តីណិ សម្មយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ
នត្តិយា សត្ត វិភតេ សត្ត អវិភតេ តីណិ ។

[៧៤៩] នហោតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៧៥០] អារម្មណប្បច្ចយា នហោតុយា នវ ។

[៧៥១] នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

វេទនាត្តិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វិបាកត្តិកហោតុទុកំ

[៧៥២] វិចាកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ វិចាកធម្ម-
ធម្មំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៧៥៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ អវិភតេ
តីណិ ។

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៧៥០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះ ។
ចប់ វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ ។

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៥២] ហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាវិបាក
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រ-
ក្រតី អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌ មានវិបាកប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិង
មិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៥៤] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ ទ្វេ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារ-

សទិសា វិត្តារេតព្វា ។

[៧៥៥] វិចារកោ ហេតុ ធម្មោ វិចារកស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
ហេតុ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
ធម្មោ ហេតុ ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៦] វិចារកោ ហេតុ ធម្មោ វិចារកស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
ហេតុ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ហេតុ ធម្មោ
នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អា-
រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ ហេតុ
ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មោ ហេតុ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៥៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៥៥] ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-
ធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៦] ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជា
ប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី

វិបាកត្តិកហោតុទុកំ

វិចាកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកធម្មធម្មោ ហោតុ ធម្មោ នេវិចាកន-
 វិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ហោតុ
 ធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៥៧] វិចាកោ ហោតុ ធម្មោ វិចាកស្ស ហោ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ
 ហោតុ ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ ហោតុ ធម្មោ
 នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកធម្មធម្មោ ហោតុ
 ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 ហោតុ ធម្មោ នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មស្ស ហោតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៨] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ នវ អធិ-
 បតិយា ន អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហ-
 ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជា វិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៧] ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែន ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ ទ្វេ វិចាកេ ឯកំ អវិ-
តតេ តីណិ ។

[៧៥៧] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[៧៦០] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៧៦១] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារំ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៧៦២] វិចាកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ
នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកំ
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកោ នហេតុ ច នេវ-
វិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ វិចាកធម្មធម្មំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
វិចាកធម្មធម្មោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា វិចាកធម្មធម្មំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកន-
វិចាកធម្មធម្មោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៧៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៦២] នហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាវិបាកក្តី
នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជា
ធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

វិបាកត្តិកហោតុទុកំ

វិចាកធម្មធម្មំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចាកធម្មធម្មោ
 នហោតុ ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នហោតុ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
 តីណិ ។ វិចាកំ នហោតុញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 វិចាកធម្មធម្មំ នហោតុញ្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មំ
 នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧៦៣] ហោតុយា តេរស អារម្មណោ បញ្ច
 អធិបតិយា នវ អនន្តវេ បញ្ច សមនន្តវេ បញ្ច
 សហជាតេ តេរស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត ទិស្សយេ
 តេរស ឧបទិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជា
 វិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
 នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។
 នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាកផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជា-
 វិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិន
 មែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតីផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែន
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៧៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ តេរស វិចារកេ នវ អាហារេ
តេរស ។ បេ ។ សម្បយុត្តេ បញ្ច អវិតតេ តេរស ។

[៧៦៤] វិចារកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ
នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នវ ។

[៧៦៥] វិចារកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារក-
នវិចារកធម្មធម្មោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
រម្មណាប្បច្ចយា ។

[៧៦៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ បញ្ច
នអធិបតិយា តេរស នអនន្តវេ បញ្ច នសមនន្តវេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច ន-
បុរេជាតេ ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ តេរស នអាសេ-
វនេ តេរស នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ច-

វារសទិសា វិត្តាវេតញ្ច ។

[៧៦៧] វិចារកោ នហេតុ ធម្មោ វិចារកស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ នហេតុ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ន-
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។ បេ ។
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៦៤] នហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៦៥] នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង
ព្រោះនការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនការម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអាសេវ-
នប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៦៧] នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ជាវិបាក ដោយការម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយការម្មណប្បច្ច័យ

វិបាកគ្គិកហោតុទុកំ

វិចារកោ នហោតុ ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ នហោតុ ធម្មោ វិចា-
 កធម្មធម្មស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ តីណិ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មោ នហោតុ ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៦៨] វិចារកោ នហោតុ ធម្មោ វិចារកស្ស ន-
 ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ នហោតុ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នហោតុ ធម្មោ
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មោ នហោតុ ធម្មោ វិចារកស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៦៩] វិចារកោ នហោតុ ធម្មោ វិចារកស្ស
 នហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ នហោតុ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។ នហេ-
តុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌
ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៨] នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា
វិបាក ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិន
មែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៩] នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា
វិបាក ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។
នេវីទាកនវីទាកធម្មធម្មោ នហេតុ ធម្មោ នេវីទា-
កនវីទាកធម្មធម្មស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៧០] អារម្មណេ នវ អធិបតិយា ទស អនន្តរេ
សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ ឯកាទស អញ្ញ-
មញ្ញ សត្ត និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ នវ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ នវ វិទាកេ តីណិ អាហារេ
សត្ត ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្ប-
យុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស
អវិភតេ តេរស ។

[៧៧១] នហេតុយា សោឡុស នអារម្មណេ
សោឡុស ។

[៧៧២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ នវ ។

[៧៧៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាវំ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

វិបាកត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌
មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងតន្រ្តិយ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ។

[៧៧២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ ។

ឧបាទិស្ឋតិកហោតុទុកំ

[៧៧៤] ឧចានិទ្ទាណានិយំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧចានិទ្ទាណានិយោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
 ប្បច្ចយា ។ អនុចានិទ្ទាណានិយំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អនុចានិទ្ទាណានិយោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោ-
 តុប្បច្ចយា ។ អនុចានិទ្ទាណានិយំ ហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចានិទ្ទាណានិយោ ហោតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧៧៥] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា ទ្វេ វិចារកេ ទ្វេ ។

[៧៧៦] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
 នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាបេតព្វា ។

ឧបាទិ វិទ្ធិត្តិកហោតុទុកៈ

[៧៧៤] ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
 តណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
 ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។
 ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
 យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវហោតុធម៌ ជាធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិន
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៥] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៧៧៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៧៧] ឧបាទិណ្ឋបាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧ-
 បាទិណ្ឋបាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អនុបាទិណ្ឋបាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ
 អនុបាទិណ្ឋបាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុបាទិណ្ឋអនុបាទានិយោ ហេតុ
 ធម្មោ អនុបាទិណ្ឋអនុបាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៧៨] ឧបាទិណ្ឋបាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧ-
 បាទិណ្ឋបាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិណ្ឋបាទានិយោ ហេតុ
 ធម្មោ អនុបាទិណ្ឋបាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៧៧] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្ម ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិន កាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៨] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ កិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

ឧបាទិស្ឋតិកហោតុទុកំ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទ្រាណានិ-
 យោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រាណានិយស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចា-
 ទិន្ទ្រាណានិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧចាទិន្ទ្រាណានិយស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនុចាទិន្ទ្រាណានិយោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រា-
 ណានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៧៩] ឧចាទិន្ទ្រាណានិយោ ហេតុ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រាណានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទ្រាណានិយោ ហេតុ
 ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រាណានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស

ឧបាទិស្ឋិតិកហេតុទុកៈ

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិន
 កាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុ-
 ធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក
 តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៧៧] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
 ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្នអនុចាទា-
 និយោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុ-
 ចាទិន្នអនុចាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្នចា-
 ទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៨០] ឧចាទិន្នចាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧ-
 ចាទិន្នចាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យ-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្នចាទានិយោ ហេតុ
 ធម្មោ អនុចាទិន្នចាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អនុចាទិន្នអនុ-
 ចាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
មិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៨០] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

ឧបាទិស្ឋតិកហោតុទុកំ

អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ហោតុ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រ-
ចាទានិយស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧៨១] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ហោតុ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
យ្យច្ចយេន បច្ចយោ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ហោតុ ធម្មោ
អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ហោតុ
ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិ-
យោ ហោតុ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ហោតុស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយយ្យច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកហេតុទុក្ខៈ

ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧៨១] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃ
ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជា
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
ទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ហេតុ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ្រ-
អនុចាទានិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ បេ ។

[៧៨២] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ បញ្ច អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ
តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧប-
និស្សយេ នវ អាសេវនេ ទ្វេ វិចាកេ ទ្វេ អវិ-
កតេ តីណិ ។

[៧៨៣] នហេតុយា នវ នអារម្មណោ នវ ។

[៧៨៤] ហេតុប្បច្ចយោ នអារម្មណោ តីណិ ។

[៧៨៥] នហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៧៨៦] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិន្ទ្រចាទានិយោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។

[៧៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៧៨៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
[៧៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ ពិស្តា
រ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៨៦] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវន-
ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក
ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

ឧបាទិស្ឋតិកហោតុទុកំ

ឧទានិទ្ធិទានានិយំ នហោតំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-

ទិទ្ធិទានានិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-

ច្ចយា ឧទានិទ្ធិទានានិយំ នហោតំ ធម្មំ បដិច្ច

ឧទានិទ្ធិទានានិយោ នហោតុ ច អនុចាទិទ្ធិទានានិ-

យោ នហោតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

អនុចាទិទ្ធិទានានិយំ នហោតំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-

ទិទ្ធិទានានិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-

ច្ចយា ។ អនុចាទិទ្ធិអនុចាទានិយំ នហោតំ ធម្មំ បដិច្ច

អនុចាទិទ្ធិអនុចាទានិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហោតុប្បច្ចយា អនុចាទិទ្ធិអនុចាទានិយំ នហោតំ

ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិទ្ធិទានានិយោ នហោតុ ធម្មោ

ឧបាទិស្ឋិតិកហេតុទុក្ខៈ

នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
 យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទានក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
 តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក
 ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
 នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
 យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧ-
 បាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-
 លេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ

នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិចានានិយោ នហេតុ ច

អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧចានិទ្ធិចានានិយំ នហេតុញ្ច

អនុចានិទ្ធិចានានិយំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-

និទ្ធិចានានិយោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា ។ អនុចានិទ្ធិចានានិយំ នហេតុញ្ច អនុ-

ចានិទ្ធិអនុចានានិយំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុ-

ចានិទ្ធិចានានិយោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
ទានក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិន
កាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់
យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបា-
ទានផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

ឧបាទិស្ឋតិកហោតុទុកំ

[៧៨៧] ឧទាទិណ្ណុទាទានិយំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧទាទិណ្ណុទាទានិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ។ អនុទាទិណ្ណុទាទានិយំ នហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អនុទាទិណ្ណុទាទានិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អនុទាទិណ្ណុអនុទាទានិយំ
 នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនុទាទិណ្ណុអនុទាទានិយោ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៧៨៨] ហោតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិប-
 តិយា បញ្ច អនន្តវេ តីណិ សមនន្តវេ តីណិ សហ-
 ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ ឧប-
 និស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ
 កម្មេ នវ វិចាកេ នវ អវិកតេ នវ ។

ឧបាទិស្ឋិតិកហេតុទុកៈ

[៧៨៧] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់
យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវន-
ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់
យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៨៩] ឧបាទិណ្ណចាណិយំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបាទិណ្ណចាណិយោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ-
តុប្បច្ចយា ។

[៧៩០] នហោតុយា បញ្ច នអារម្មណោ ន ។

[៧៩១] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ន ។

[៧៩២] នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តាបេតព្វំ ។

ឧបាទិណ្ណត្តិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្កិលិដ្ឋត្តិកហោតុទុកំ

[៧៩៣] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បច្ចយា ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៨៧] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់
យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៦ ។

[៧៨៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ឧបាទិទ្ធិត្តិកហេតុទុកៈ ។

សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៩១] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជា
ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហេតុ-
ធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង

សង្ក្ខិលិដ្ឋត្តិកហោតុទុកំ

ហោតុប្បច្ចយា ។ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកំ ហោតុ
ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៧៩៤] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
អវិភតេ តីណិ ។

[៧៩៥] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចាកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាបតញ្ចា ។

[៧៩៦] សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
សង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកោ
ហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខិលិដ្ឋសង្ក្ខិលេសិកស្ស ហោតុស្ស
ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអ-
សង្ក្ខិលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខិលិដ្ឋអសង្ក្ខិលេសិ-
កស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សន្តិលិង្គតិកហោតុទុកៈ

ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅ-
ហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុ-
ប្បច្ច័យ ។

[៧៩៤] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៩៦] ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហោតុប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិន
សៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌
ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហោតុប្បច្ច័យ ។
ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ដោយហោតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៩៧] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ហេតុ ធម្មា
 សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អា-
 ម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
 សិកោ ហេតុ ធម្មា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ។ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ហេតុ ធម្មា
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អា-
 ម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៩៨] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ហេតុ ធម្មា
 សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ
 ហេតុ ធម្មា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ហេតុ-
 ស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អស-
 ន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ហេតុ ធម្មា សន្តិលិដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ហេតុ ធម្ម-
 ម្មា អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៩៧] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៩៨] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋតិកហោតុទុកំ

[៧៩៩] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អន-
ន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន ។

[៨០០] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិ-
កោ ហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស
ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខីលិ-
ដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិ-
កោ ហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស
ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

តីណិ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ ហោតុ ធម្មោ
អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

[៨០១] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ បញ្ច អធិបតិ-
យា បញ្ច អនន្តរេ ន សមនន្តរេ ន សហជាតេ តីណិ

សង្កិនិដ្ឋតិកហោតុទុកៈ

[៧៩៩] ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៨០០] ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៨០១] ក្នុងហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អញ្ញមញ្ញ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
អដ្ឋ អាសេវនេ តីណិ វិចាកេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ
អវិតតេ តីណិ ។

[៨០២] នហេតុយា អដ្ឋ នអារម្មណេ អដ្ឋ ។

[៨០៣] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

[៨០៤] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារោមិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វោ ។

[៨០៥] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកំ នហេតុំ ធម្មំ

បដិច្ច សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ នហេតុ ធម្មោ ឧ-

ប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកំ នហេតុំ

ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ នហេតុ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-

សិកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិ-

កោ នហេតុ ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ

នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៨ ។

[៨០៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨០៥] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំង
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែ
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅ-
ហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីកហោតុទុកំ

អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតុប្បច្ចយា ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកំ នហោ-
 តុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
 លេសិកំ នហោតុញ្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកំ នហោ-
 តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
 លេសិកំ នហោតុញ្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកំ នហោតុ
 នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

[៨០៦] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកំ នហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ ធម្មោ ឧ-
 ប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិ-
 កំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។

សង្កិលិដ្ឋតិកហោតុទុកៈ

នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៦] នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណប្បច្ចយា ។

[៨០៧] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
បតិយា នវ អនន្តវេ តីណិ សមនន្តវេ តីណិ ស-
ហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ នវ ឧ-
បនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តី-
ណិ កម្មេ នវ វិទាកេ បញ្ច អាហារេ នវ អវិ-
កតេ នវ ។

[៨០៨] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកំ នហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៨០៩] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ បញ្ច
នអធិបតិយា ធ នោវិកតេ បញ្ច ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨០៨] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

សង្ក្ខីលិដ្ឋត្តិកហោតុទុកំ

[៨០០] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ ធម្មោ
 សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេ-
 សិកោ នហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស
 នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ ធម្មោ
 អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

[៨០១] សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ ធម្មោ
 សង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិកស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខី-
 លេសិកោ នហោតុ ធម្មោ អសង្ក្ខីលិដ្ឋសង្ក្ខីលេសិ-
 កស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ ។ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកោ នហោតុ
 ធម្មោ អសង្ក្ខីលិដ្ឋអសង្ក្ខីលេសិកស្ស នហោតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៨០២] អារម្មណោ ន អធិបតិយា អដ្ឋ

សង្កិលិដ្ឋតិកហោតុទុកៈ

[៨១០] នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៨១១] នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហោតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១២] ក្នុងអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អនន្តរេ សត្តំ សមនន្តរេ សត្តំ សហជាតេ នវ
អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ
អដ្ឋ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្តំ វិចារកេ ចត្តារិ
អាហារេ នវ អវិគតេ តេរស ។

[៨១៣] នហេតុយា ចុទ្ធស នអារម្មណោ ចុទ្ធស ។

[៨១៤] អារម្មណាប្បច្ចយា នហេតុយា ន ។

[៨១៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ន ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្យំ ឯវំ វិត្តារតព្វំ ។

សង្កិលិដ្ឋត្តិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ

[៨១៦] សវិតក្កសវិចារំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

សវិតក្កសវិចារោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ហេតុំ ធម្មំ

បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៣ ។

[៨១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៨១៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សង្កិនិដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ

[៨១៦] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អា-
ស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង

វិតក្កតិកហោតុទុកំ

ហោតុប្បច្ចយា ។ អវិតក្កអវិចារំ ហោតុំ ធម្មំ
បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ហោតុប្បច្ចយា ។

[៨១៧] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ អវិ-
តតេ តីណិ ។

[៨១៨] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វា ។

[៨១៩] សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហោតុ ធម្មោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អវិតក្កអវិចារោ ហោតុ ធម្មោ
អវិតក្កអវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៨២០] សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ

វិតក្កត្តិកហោតុទុកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អា-
ស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋ័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៨១៩] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបដ្ឋ័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបដ្ឋ័យ
នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបដ្ឋ័យ នៃហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨២០] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បដ្ឋ័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អារម្មណប្បដ្ឋ័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អវិតក្កអវិចារស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ធម្មោ សវិ-
 តក្កសវិចារស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អវិតក្កអវិចារោ ហេតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កអវិចារោ ហេតុ ធម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨២០] សវិតក្កសវិចារោ ហេតុ ធម្មោ សវិ-
 តក្កសវិចារស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ធម្មោ សវិតក្កស-
 វិចារស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អវិតក្កអវិចារោ ហេតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កអវិចារោ ហេតុ ធម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្ប-
 ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេ-
 តុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច័យ
 ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ដោយអារម្មណប្បច័យ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អារម្មណប្បច័យ ។

[៨២១] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អធិបតិប្បច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច័យ
 ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
 ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច័យ ។
 ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច័យ ហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
 ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច័យ ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ

[៨២២] សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហោតុ ធម្មោ
អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កអវិចារោ ហោតុ
ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៨២៣] សវិតក្កសវិចារោ ហោតុ ធម្មោ ស-
វិតក្កសវិចារស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ នវ ។

[៨២៤] ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ ន អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហ-
ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ
ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ បញ្ច វិចារកេ តីណិ
អវិតតេ តីណិ ។

[៨២៥] នហោតុយា នវ នអារម្មណោ នវ ។

[៨២៦] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកៈ

[៨២២] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៣] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៨២៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឆ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៨២៨] សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-

ច្ចយា ឯកំ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា ទ្វេ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-

ប្បច្ចយា តីណិ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ

នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ

សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-

មត្តោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច

ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច សវិតក្កសវិចារំ

នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ

ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨២៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨២៨] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ នហេតុ-
ធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង

វិតក្កតិកហោតុទុកំ

ហោតុប្បច្ចយា ឆ សវិតក្កសវិចារំ នហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា សត្ត ។ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ន-
 ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ទ្វេ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តិណិ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចា-
 រោ នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ចត្តារិ អវិតក្កវិចារមត្តំ ន-
 ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ច
 អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោ-
 តុប្បច្ចយា បញ្ច ។ អវិតក្កអវិចារំ នហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្កអវិចារំ នហោតុំ ធម្មំ

វិតក្កត្តិកហោតុទុកៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រ-
កបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ អវិតក្កអវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ អវិតក្កអវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចា-
 រោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ
 អវិតក្កអវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ន អវិតក្កអវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
 តក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេ-
 តុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច
 អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កស-
 វិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិន-
 មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុ-
 ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១

វិតក្កតិកហោតុទុកំ

សវិតក្កសវិចារំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោ-
តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ទ្វេ សវិតក្កសវិចារំ នហោ-
តុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
តក្កអវិចារោ នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-
យា តីណិ សវិតក្កសវិចារំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិ-
ចារំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ន-
ហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហោតុប្បច្ចយា ចត្តារិ សវិតក្កសវិចារំ នហោតុញ្ច
អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
វិចារមត្តោ នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា បញ្ច សវិតក្កស-
វិចារំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា

វិតក្កតិកហោតុទុកៈ

នហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហោតុធម៌ មិនមានវិ-
 តក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២
 នហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហោតុធម៌ មិនមានវិ-
 តក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣
 នហោតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហោតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
 និងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៤ នហោតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ក្តី អាស្រ័យ នូវនហោតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ
 ផង នូវនហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហោតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ នហោតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី នហោតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 នូវនហោតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហោតុ-
 ធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឆ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេ-
 តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិ-
 តក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា តីណិ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិ-
 តក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច
 អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ច ធម្មា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
 ដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវន-
 ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង

វិតក្កតិកហេតុទុកំ

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។ សវិតក្កសវិចារំ
 នហេតុញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ឯកំ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ សវិតក្ក-
 សវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ
 នហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
 សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេ-
 តុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
 តក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ឯកំ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

វិតក្កតិកហេតុទុកៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ២
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
តែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
និងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ សវិតក្កសវិចារំ នហេតុញ្ច អវិតក្ក-
វិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ
នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

[៨២៩] សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា តីណិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេតុ ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ចត្តារិ ។ អវិតក្កអវិចារំ
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បញ្ច ។ សវិតក្កសវិចារំ
នហេតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
តក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហេតុញ្ច អវិតក្ក-
អវិចារំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ចត្តារិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ

សវិតក្កសវិចារំ នហោតុញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោ-
តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ឯកំ ។ សវិតក្កសវិចារំ
នហោតុញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោតុញ្ច អវិតក្ក-
អវិចារំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ឯកំ ។

[៨៣០] ហោតុយា សត្តត្តិស អារម្មណោ ឯកវីស
អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ ឯកវីស សហជាតេ
សត្តត្តិស អញ្ញមញ្ញោ អដ្ឋវីស និស្សយេ សត្តត្តិស
ឧបនិស្សយេ ឯកវីស បុរេជាតេ ឯកានស អា-
សេវនេ ឯកានស កម្មេ សត្តត្តិស វិចារកេ អា-
ហារេ ឥន្ទ្រិយេ ណានេ មក្កេ សត្តត្តិស សម្បយុត្តេ
ឯកវីស វិប្បយុត្តេ សត្តត្តិស អវិតតេ សត្តត្តិស ។

[៨៣១] នហោតុយា តេត្តិស នអារម្មណោ សត្ត ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុ-
 ធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
 ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
 ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអាសេវន-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
 អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ និងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ។

[៨៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៣ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៣២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សត្ត ។

[៨៣៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចុទ្ធស ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតព្វា ។

[៨៣៤] សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ នហេតុ ធម្មោ អវិ-
តក្កអវិចារស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ នហេ-
តុ ធម្មោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ន-
ហេតុ ធម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ន-
ហេតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ អវិតក្ក-
អវិចារោ នហេតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កអវិចារោ នហេតុ ធម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស
នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៣២] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៣៣] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១២ ព្រោះនិទានហេតុប្បដ្ឋាយ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៣៤] និទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ។ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ។ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ និទានហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបដ្ឋាយ នៃនិទានហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ

អរិតក្កអរិចារោ នហោតុ ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស
នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បញ្ច ។ អរិតក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ច អរិតក្កអរិ-
ចារោ នហោតុ ច ធម្មា សរិតក្កសរិចារស្ស នហោ-
តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិ-
តក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ច អរិតក្កអរិចារោ នហោតុ
ច ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ន-
ហោតុ ច អរិតក្កអរិចារោ នហោតុ ច ធម្មា
អរិតក្កអរិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ សរិតក្កសរិចារោ ន-
ហោតុ ច អរិតក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ច ធម្មា សរិ-
តក្កសរិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សរិតក្កសរិចារោ នហោតុ ច អរិតក្ក-
វិចារមត្តោ នហោតុ ច ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស
នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សរិតក្កសរិចារោ នហោតុ ច អរិតក្កវិចារមត្តោ
នហោតុ ច ធម្មា អរិតក្កអរិចារស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

វិតក្កតិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៣៥] សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ធម្មោ សវិ-
 តក្កសវិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សត្ត ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ នហោតុ
 ធម្មោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។ អវិតក្កអវិចារោ
 នហោតុ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

[៨៣៦] សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ធម្មោ សវិ-
 តក្កសវិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៣៧] សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ធម្មោ ស-
 វិតក្កសវិចារស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៣៨] អារម្មណោ ឯកវីស អធិបតិយា តេ-
 វីស អនន្តរេ បញ្ចវីស សមនន្តរេ បញ្ចវីស
 សហជាតេ តីស អញ្ញមញ្ញោ អដ្ឋវីស និស្សយេ
 តីស ឧបនិស្សយេ បញ្ចវីស បុរេជាតេ បញ្ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៣៥] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិ- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៨៣៦] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៨៣៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៣៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសមនន្តរប្ប- ច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញ- មញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

បីតិក្កិកហោតុទុកំ

បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសេវនេ ឯកវីស កម្មេ ឯកា-
ទស វិចារកេ ឯកវីស អាហារេ ឯកាទស
អវិកតេ តីស ។

[៨៣៩] នហោតុយា បញ្ចត្តីស នអាម្ពណោ បញ្ច-
ត្តីស នអធិបតិយា បញ្ចត្តីស ។

[៨៤០] អាម្ពណាប្បច្ចយា នហោតុយា ឯកវីស ។

[៨៤១] នហោតុប្បច្ចយា អាម្ពណោ ឯកវីស ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្យិ ឯវំ វិត្តាវតព្វំ ។

វិតក្កត្តិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

បីតិក្កិកហោតុទុកំ

[៨៤២] បីតិសហគតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិ-
សហគតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ សុខសហគតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សុខ-
សហគតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហគតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-
បេក្ខាសហគតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-
ច្ចយា ឯកំ ។ បីតិសហគតំ ហេតុញ្ច សុខស-
ហគតំ ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហគតោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។

បីតិក្កិកហេតុទុកៈ

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ។

[៨៣៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ។

[៨៤០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៤១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ ។

បីតិក្កិកហេតុទុកៈ

[៨៤២] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ
អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
សុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៤៣] ហេតុយា ទស អារម្មណោ ទស អវិ-
កតេ ទស ។

[៨៤៤] នអធិបតិយា ទស នបុរេជាតេ ទស
នបច្ឆាជាតេ ទស នអាសេវនេ ទស នវិចារកេ
ទស នវិប្បយុត្តេ ទស ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតព្វា ។

[៨៤៥] បីតិសហកតោ ហេតុ ធម្មោ បីតិសហ-
កតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ សុខសហកតោ ហេតុ ធម្មោ សុខសហក-
តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
សហកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឯកំ ។ បីតិសហកតោ ហេតុ ច សុខ-
សហកតោ ហេតុ ច ធម្មោ បីតិសហកតស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៨៤៦] បីតិសហកតោ ហេតុ ធម្មោ បីតិសហ-
កតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បីតិសហកតោ ហេតុ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៤៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៤៥] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិផង ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៦] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

បីតិគ្គិកហោតុទុកំ

បីតិសហកតោ ហោតុ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហកតស្ស
 ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បីតិសហកតោ ហោតុ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ហោតុស្ស ច សុខសហកតស្ស ហោតុស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។
 សុខសហកតោ ហោតុ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សុខសហកតោ ហោតុ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សុខសហកតោ ហោតុ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហកតស្ស
 ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចត្តារិ ។ ឧបេក្ខាសហកតោ ហោតុ ធម្មោ ឧបេ-
 ក្ខាសហកតស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតោ ហោតុ ធម្មោ
 បីតិសហកតស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតោ ហោតុ ធម្មោ
 សុខសហកតស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ បីតិសហ-
 កតោ ហោតុ ច សុខសហកតោ ហោតុ ច ធម្មោ

បីតិគ្គិកហេតុទុកៈ

ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិផង នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
សុខ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

បីតិសហកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

[៨៤៧] បីតិសហកតោ ហេតុ ធម្មោ បីតិ-
សហកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៨៤៨] ហេតុយា ទស អារម្មណោ សោឡ្យស
អធិបតិយា សោឡ្យស អនន្តរេ សោឡ្យស សម-
នន្តរេ សោឡ្យស សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញេ ទស
និស្សយេ ទស ឧបនិស្សយេ សោឡ្យស វិទាកេ
ទស អវិកតេ ទស ។

[៨៤៩] នហេតុយា សោឡ្យស នអារម្មណោ
សោឡ្យស ។

[៨៥០] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ទស ។

[៨៥១] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សោឡ្យស ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្មិ វរំ វិត្តារេតព្វំ ។

[៨៥២] បីតិសហកតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិ-
សហកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។

[៨៤៧] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ។

[៨៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (បីតិត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៥២] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

បីតិគ្គិកហោតុទុកំ

បីតិសហកតំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហកតោ
 នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា បីតិសហកតំ
 នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ នហោតុ ច សុខ-
 សហកតោ នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។
 សុខសហកតំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហកតោ
 នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា សុខសហកតំ
 នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ នហោតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា សុខសហកតំ នហោតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច បីតិសហកតោ នហោតុ ច សុខសហកតោ
 នហោតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។ ឧបេក្ខា-
 សហកតំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខាសហកតោ
 នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ បីតិសហ-
 កតំ នហោតុញ្ច សុខសហកតំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 បីតិសហកតោ នហោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-
 យា បីតិសហកតំ នហោតុញ្ច សុខសហកតំ នហោ-
 តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សុខសហកតោ នហោតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា បីតិសហកតំ នហោតុញ្ច
 សុខសហកតំ នហោតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហក-
 តោ នហោតុ ច សុខសហកតោ នហោតុ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។

បីតិក្កិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 បីតិក្កិ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្កិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេ-
 តុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្កិ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្កិ អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 បីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយបីតិក្កិ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្កិ អាស្រ័យ នូវនហេ-
 តុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៥៣] បីតិសហកតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិ-
 សហកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ច-
 យា តីណិ ។ សុខសហកតំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 សុខសហកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហកតំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧបេក្ខាសហកតោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា ។ បីតិសហកតំ នហេតុញ្ច សុខ-
 សហកតំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា តីណិ ។

[៨៥៤] ហេតុយា ទស អារម្មណោ ទស អធិ-
 បតិយា ទស អនន្តរេ ទស អវិកតេ ទស ។

[៨៥៥] នហេតុយា ទស នអធិបតិយា ទស ។
 សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តារេតញ្ច ។

[៨៥៦] បីតិសហកតោ នហេតុ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បីតិសហកតោ នហេតុ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៥៣] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៥៦] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

បីតិគ្គិកហោតុទុកំ

បីតិសហកតោ នហោតុ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បីតិសហកតោ នហោតុ ធម្មោ
 បីតិសហកតស្ស នហោតុស្ស ច សុខសហកតស្ស
 នហោតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ សុខសហកតោ នហោតុ ធម្មោ សុខស-
 ហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សុខសហកតោ នហោតុ ធម្មោ បីតិស-
 ហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សុខសហកតោ នហោតុ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សុខសហកតោ នហោតុ ធម្មោ
 បីតិសហកតស្ស នហោតុស្ស ច សុខសហកតស្ស
 នហោតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ ឧបេក្ខាសហកតោ នហោតុ ធម្មោ ឧបេ-
 ក្ខាសហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតោ នហោតុ ធម្មោ
 បីតិសហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតោ នហោតុ ធម្មោ

បីតិគ្គិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ
 នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 សុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧ-
 បេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

សុខសហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតោ នហេតុ ធម្មា
 បីតិសហកតស្ស នហេតុស្ស ច សុខសហកតស្ស
 នហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បីតិសហកតោ នហេតុ ច សុខសហកតោ នហេតុ
 ច ធម្មា បីតិសហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

[៨៥៧] បីតិសហកតោ នហេតុ ធម្មា បីតិស-
 ហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចត្តារិ ។ សុខសហកតោ នហេតុ ធម្មា
 សុខសហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ ឧបេក្ខាសហកតោ
 នហេតុ ធម្មា ឧបេក្ខាសហកតស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ បីតិ-
 សហកតោ នហេតុ ច សុខសហកតោ នហេតុ
 ច ធម្មា បីតិសហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

[៨៥៨] បីតិសហកតោ នហេតុ ធម្មា បីតិ-
 សហកតស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៥៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៥៨] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។

បីតិគ្គិកហោតុទុកំ

[៨៥៩] . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចត្តារិ ។ សុខសហគតោ នហោតុ ធម្មោ សុខសហ-
 កតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចត្តារិ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ នហោតុ ធម្មោ
 ឧបេក្ខាសហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ បីតិសហគតោ ន-
 ហោតុ ច សុខសហគតោ នហោតុ ច ធម្មោ បីតិស-
 ហកតស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចត្តារិ ។

[៨៦០] អារម្មណោ សោឡស អធិបតិយា សោ-
 ឡស អនន្តរេ សោឡស សមនន្តរេ សោឡស
 សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញោ ទស និស្សយេ ទស
 ឧបនិស្សយេ សោឡស អាសេវនេ ទស អាហារេ
 ទស អវិកតេ ទស ។

[៨៦១] នហោតុយា សោឡស នអារម្មណោ
 សោឡស នអធិបតិយា សោឡស ។

[៨៦២] អារម្មណប្បច្ចយោ នហោតុយា សោឡស ។

[៨៦៣] នហោតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ សោឡស ។

បីតិក្កិកហេតុទុកៈ

[៨៥៧] . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្កិ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៦១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ។

[៨៦២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៦៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

បីតិគ្គិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ

[៨៦៤] ទស្សនេន បហាតព្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ ការឆាយ បហាតព្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 ការឆាយ បហាតព្វោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ។ នេវទស្សនេន នការឆាយ បហាតព្វំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេន នការឆាយ បហាតព្វោ
 ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៦៥] ហេតុយា តីណិ សព្វត្ថ តីណិ វិចារកេ
 ឯកំ អវិតតេ តីណិ ។

[៨៦៦] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
 នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាវេតព្វា ។

[៨៦៧] ទស្សនេន បហាតព្វោ ហេតុ ធម្មោ
 ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (បីតិត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បីតិត្តិកហេតុទុកៈ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ

[៨៦២] ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវ លះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវ ហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៨៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង សុទ្ធ តែមានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មាន វារៈ ៣ ។

[៨៦៦] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[៨៦៧] ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ

[៨៦៨] ទស្សនេន បហាតព្វោ ហេតុ ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៦៩] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ អដ្ឋ អធិ-
បតិយា ន អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហ-
ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តីណិ
ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អាសេវនេ តីណិ វិចាកេ ឯកំ
តទ្ធិយេ ឯកំ មក្កេ ឯកំ អវិតតេ តីណិ ។

[៨៧០] នហេតុយា អដ្ឋ នអារម្មណោ អដ្ឋ ។

[៨៧១] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ ។

[៨៧២] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ អដ្ឋ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តារតព្វំ ។

[៨៧៣] ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
ទស្សនេន បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ ទស្សនេន នការនាយ បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មោ

ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ

[៨៦៨] ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

[៨៧១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៧៣] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វោ នហេតុ ច នេវ-
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ការាយ បហាតព្វំ នហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ការាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ការាយ បហាតព្វំ
 នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ច
 នេវទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 ាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា ។ ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុញ្ច នេវ-
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 នេវទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ក្តី នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការ
 វនាក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា
 អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវ
 លះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា
 ក្តី នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា
 ក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា
 អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវន-
 ហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនាផង

ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុញ្ច នេវទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៤] ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

[៨៧៥] ហេតុយា នេវ អារម្មណោ តីណិ អធិបតិយា នេវ អវិកតេ នេវ ។

[៨៧៦] នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៧៧] ទស្សនេន បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ នហេតុ ធម្មោ

ទស្សនត្តិកហេតុទុក្ខៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែល
ត្រូវលះដោយការវនាផង នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
ត្រូវលះដោយការវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨៧២] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្ម-
ណប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ ។

[៨៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋ័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៧៦] នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៨៧៧] នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ការាយ បហាតព្វំ
 នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេ-
 តុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វំ នហេតុព្វោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វំ នហេតុព្វោ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ការាយ បហាតព្វំ នហេតុព្វោ
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ នហេតុព្វោ ធម្មំ
 បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ នហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៨៧៨] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតិយា នវ នោវិតតេ បញ្ច ។

[៨៧៩] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ បញ្ច ។

[៨៨០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវ
 លះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
 ដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា អា-
 ស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយ
 ការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែល
 មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
 ធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវ
 លះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនាផង
 នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនាផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ។

[៨៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ទស្សនត្តិកហោតុទុកំ

សហជាតវាវេយិ បច្ចយវាវេយិ និស្សយវា-

វេយិ សំសដ្ឋវាវេយិ សម្មយុត្តវាវេយិ

បដិច្ចវាវេយិ វិត្តាវេតព្វា ។

[៨៨០] ទស្សនេន បហាតព្វោ នហោតុ ធម្មោ
 ទស្សនេន បហាតព្វស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វោ
 នហោតុ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការ្លាយ បហា-
 តព្វស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ។ ការ្លាយ បហាតព្វោ នហោតុ
 ធម្មោ ការ្លាយ បហាតព្វស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នេវ ទស្សនេ-
 ន ន ការ្លាយ បហាតព្វោ នហោតុ ធម្មោ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការ្លាយ បហាតព្វស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៨៨២] អារម្មណោ អដ្ឋ អធិបតិយា ទស អវិ-
 កតេ តេវស ។

[៨៨៣] នហោតុយា ចុទ្ទស នអារម្មណោ ចុទ្ទស ។

[៨៨៤] អារម្មណាប្បច្ចយោ នហោតុយា អដ្ឋ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្ខវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៨១] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ន-
ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលមិន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយ
ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
ត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៨៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៨៨៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៨៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ អដ្ឋ ។
យថា កុសលត្តិកោ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។
ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកំ

[៨៨៦] ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ការឆាយ បហាតព្វហេ-
តុកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ការឆាយ បហាតព្វហេតុ-
កោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវ-
ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច នេវទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វហេតុកោ
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៨៧] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ អវិ-
តតេ តីណិ ។

[៨៨៨] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តាវេតព្វា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

[៨៨៦] ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកំ

[៨៨៩] ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ ហេតុ ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៩០] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ អដ្ឋ អធិ-
បតិយា ន អវិភតេ តីណិ ។

[៨៩១] នហេតុយា អដ្ឋ នអារម្មណោ អដ្ឋ ។

[៨៩២] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ ។

[៨៩៣] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ អដ្ឋ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញារាម្យិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៨៩៤] ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកំ នហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ការនាយ
បហាតព្វហេតុកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ការនាយ
បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
បហាតព្វហេតុកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ^(១) ។

១ ម. អយំ បាហោ នត្តិ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

[៨៨៩] ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៩១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៨ ។

[៨៩២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-
ហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៩៤] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុ
ដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែល
ត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយ
ការវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៨៩៥] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អវិ-
កតេ នវ ។

[៨៩៦] នេវ ទិស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វ-
ហេតុកំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទិស្សនេន ន ការ-
នាយ បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នហេតុប្បច្ចយា ។

[៨៩៧] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ បញ្ច
នោវិកតេ បញ្ច ។

[៨៩៨] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច ។

[៨៩៩] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ

បដិច្ចវារសទិសា ។

[៩០០] ទិស្សនេន បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ
ធម្មោ ទិស្សនេន បហាតព្វហេតុកស្ស នហេតុស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ ការ-
នាយ បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ ធម្មោ ការ-
នាយ បហាតព្វហេតុកស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៨៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៩៦] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៨៩៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិត គប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៩០០] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះ
ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវា

អាចយគាមិត្តិកហោតុទុកំ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វហេតុកោ នហេតុ ធម្មោ នេវ-
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វហេតុកស្ស នហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៩០១] អារម្មណោ អដ្ឋ អធិបតិយា ទស អវិ-
តតេ តេវស ។

[៩០២] នហេតុយា ចុទ្ទស នអារម្មណោ ចុទ្ទស ។

[៩០៣] អារម្មណាប្បច្ចយោ នហេតុយា អដ្ឋ ។

[៩០៤] នហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ អដ្ឋ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អាចយគាមិត្តិកហោតុទុកំ

[៩០៥] អាចយគាមី ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អាច-
យគាមី ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុ-
ធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៧០៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-
ហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ ។

អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ

[៧០៥] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អបចយកាមី ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អបចយកាមី ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវាចយកាមិណា-
បចយកាមី ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយកាមិណាបច-
យកាមី ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩០៦] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
អធិបតិយា តីណិ សព្វត្ថ តីណិ ។

[៩០៧] នអធិបតិយា តីណិ នអាសេវនេ ទ្វេ
នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៩០៨] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។

[៩០៩] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

សហជាតវារោមិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារោមិ

បដិច្ចវារសទិសា ។

[៩១០] អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកា-
មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិន
ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
ការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូន
ឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបដ្ឋយទាំងពួង សុទ្ធ
តែមានវារៈ ៣ ។

[៧០៧] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧០៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិត គប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧១០] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបដ្ឋយ នៃ
ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

អាចយកាមិត្តិកហេតុទុកំ

អបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវា-
 ចយកាមិណាបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ នេវាចយកា-
 មិណាបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៩០០] អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកា-
 មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិណាបចយកា-
 មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិណាបចយ-
 កាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ នេវាចយកាមិណាបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ
 នេវាចយកាមិណាបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវាចយកាមិណាបច-
 យកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាចយតាមិត្តិកហេតុទុកៈ

ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិន
មែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិន
មែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូន
ឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១១] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ
ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែន
ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្ប-
ច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូន
ឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹក
ពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេ-
តុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
សន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ
សន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៩១២] អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកា-
មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អប-
ចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា-
ធិបតិ អបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកា-
មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នេវាចយកាមិណាបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ
នេវាចយកាមិណាបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវាចយកាមិណាបចយ-
កាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩១៣] អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកា-
មិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាចយកាមី ហេតុ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចយកាមី ហេ-
តុ ធម្មោ នេវាចយកាមិណាបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អបចយកាមី

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៩១២] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែន ជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវ ការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែន ជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការ សន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៩១៣] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹ កពូនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែន ជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌

អាចយកាមិត្តិកហេតុទុកំ

ហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិធាបចយកាមិស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវា-
 ចយកាមិធាបចយកាមី ហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិ-
 ធាបចយកាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៩០៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ ន អធិបតិយា
 ន អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ តីណិ
 អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧប្បនិស្សយេ អដ្ឋ
 អាសេវនេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។

[៩០៥] នហេតុយា អដ្ឋ នអារម្មណោ អដ្ឋ ។

[៩០៦] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ ។

[៩០៧] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ន ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិត្តាវតព្វំ ។

អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ

មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវ
ការសន្សំកពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើងនិងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែន
ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៨ ។

[៧១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៩១៨] អាចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អា-
 ចយកាមី នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អាចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយកាមីនា-
 បចយកាមី នហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អាចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អាចយកាមី ន-
 ហេតុ ច នេវាចយកាមីនាបចយកាមី នហេតុ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អបចយកាមី ន-
 ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អបចយកាមី នហេតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច នេវាចយកាមីនាបចយកាមី នហេតុ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អបចយកាមី នហេតុ ច នេវាចយកាមីនាបច-
 យកាមី នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 នេវាចយកាមីនាបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧១៨] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវ
 ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
 នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
 ការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូន
 ឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹក
 ពូនឡើងក្តី នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជា
 មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការ
 សន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ នហេតុធម៌ មិន
 ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹ
 កពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់
 នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អា-
 ស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងក្តី នហេ-
 តុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សឹកពូនឡើងក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ
 សន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ

អាចយកាមិត្តិកហេតុទុកំ

នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អាចយកាមី នហេតុញ្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អបចយកាមី នហេតុញ្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩០៩] អាចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ អបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។ នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ។

អាចយតាមិត្តិកហេតុទុកៈ

នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់
 នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុ-
 ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹ
 កពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងផង
 នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់
 នូវការសន្សឹកពូនឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។ នហេ-
 តុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូន
 ឡើងផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជា
 មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៩១៧] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវ
 នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្ម-
 ណាប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណាប្បដ្ឋ័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិន
 មែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែន
 ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បដ្ឋ័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧២០] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អធិ-
បតិយា នវ អវិកតេ នវ ។

[៧២១] នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[៧២២] អាចយកាមី នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេ-
វាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នអារម្មណាប្បច្ចយា ។

[៧២៣] នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ បញ្ច
នអធិបតិយា ន នៅវិកតេ បញ្ច ។

[៧២៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច ។

[៧២៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវាសនិសា ។

[៧២៦] អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ អាចយ-
កាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ នេវា-
ចយកាមិណាបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧២១] នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែន
ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២២] នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់
នូវការសន្សឹកពូនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ។

[៧២៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិតគប្បីដឹង) ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២៦] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេ-
តុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែន
ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង

អាចយកាមិត្តិកហេតុទុកំ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អបចយកាមី ន-
 ហេតុ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អបចយកាមី នហេតុ
 ធម្មោ នេវាចយកាមិណាបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវាចយ-
 កាមិណាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិណា-
 បចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ នេវាចយកាមិណាបចយកាមី នហេតុ
 ធម្មោ អាចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវាចយកាមិណាបចយកាមី
 នហេតុ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧២៧] អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ អាចយ-
 កាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។ អបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ
 អបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ
 នេវាចយកាមិណាបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស

អាចយតាមិត្តិកហេតុទុកៈ

ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
 ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណ៍-
 ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃន-
 ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
 ការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែន
 ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង
 ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែន
 ជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូន
 ឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអា-
 រម្មណ៍ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើងនិងមិន
 មែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនដល់
 នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩២៧] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ
 នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ
 នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេ-
 តុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែន
 ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ នេវាចយកាមិ-
នាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិនាបច-
យកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

[៧២៨] អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ អាចយ-
កាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
បច្ចយោ អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ អបចយកា-
មិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ច-
យោ អាចយកាមី នហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិនា-
បចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ
នេវាចយកាមិនាបចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវាចយកាមិនាបច-
យកាមី នហេតុ ធម្មោ នេវាចយកាមិនាបចយកា-
មិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ច-
យោ នេវាចយកាមិនាបចយកាមី នហេតុ ធម្មោ
អាចយកាមិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩២៨] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

សេក្ខត្តិកហោតុទុកំ

[៧២៧] អាចយកាមី នហោតុ ធម្មោ អាចយកា-
មិស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧៣០] អារម្មណោ សត្ត អធិបតិយា ទស អ-
នន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញ
តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ នវ អវិកតេ
តេរស ។

[៧៣១] នហោតុយា បណ្ណាវស នអារម្មណោ
បណ្ណាវស ។

[៧៣២] អារម្មណាប្បច្ចយា នហោតុយា សត្ត ។

[៧៣៣] នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្បិ វរំ វិត្តាវេតព្វំ ។

អាចយកាមិក្ខិកហោតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សេក្ខត្តិកហោតុទុកំ

[៧៣៤] សេក្ខំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សេក្ខោ
ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ អសេក្ខំ
ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ

សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ

[៧២៧] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃ
នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧២៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧២៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៥ ។

[៧៣០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៣២] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌
ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌
ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខំ
ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៣៥] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អធិ-
បតិយា តីណិ អវិភតេ តីណិ ។

[៩៣៦] នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ
នបន្ទាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នវិចារកេ
ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៩៣៧] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។

[៩៣៨] នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ វិត្តាវេតព្វា ។

[៩៣៩] សេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខា-
នាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់
សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៧] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៩] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃហេតុធម៌
ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខ-
បុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុ-
ប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិង
មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

សេក្ខត្តិកហោតុទុកំ

[៩៤០] សេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខានា-
 សេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខានា-
 សេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
 នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៩៤១] សេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស ហោ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ
 ហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ
 ហោតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
 នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ហោតុ
 ធម្មោ នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេក្ខតិកហោតុទុកៈ

[៤២០] ហោតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអា-
 រម្មណាប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុ-
 ធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយ
 អារម្មណាប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែន
 ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខ-
 បុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[៤២១] ហោតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌
 ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហោតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល
 ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់
 អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល
 ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 ហោតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ មិនមែនជា
 របស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ ។ ហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់
 អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហោតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិង
 មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៧៤២] សេក្ខោ ហេតុ ធម្មា សេក្ខស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ
 ហេតុ ធម្មា អសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អ-
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ ហេតុ ធម្មា
 នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មា
 អសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មា នេវសេក្ខានា-
 សេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មា
 នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មា
 សេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៤៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ អដ្ឋ សមនន្តរេ អដ្ឋ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ
 តីណិ ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អវិកតេ តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៧៤២] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជា
 របស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជា
 បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌
 ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
 និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជា
 របស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
 មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអ-
 នន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិន
 មែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខ-
 បុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌
 មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សេក្ខត្តិកហោតុទុកំ

[៩៤៤] នហោតុយា អដ្ឋ នអារម្មណោ អដ្ឋ ។

[៩៤៥] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ តីណិ ។

[៩៤៦] នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវារម្យិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

[៩៤៧] សេក្ខំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច សេក្ខោ

នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា សេក្ខំ

នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ នហោតុ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា សេក្ខំ នហោតុំ

ធម្មំ បដិច្ច សេក្ខោ នហោតុ ច នេវសេក្ខោនា-

សេក្ខោ នហោតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-

យា ។ អសេក្ខំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ

នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។

នេវសេក្ខោនាសេក្ខំ នហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខោ-

នាសេក្ខោ នហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

សេក្ខតិកហេតុទុកៈ

[៩៤៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ។

[៩៤៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៩៤៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលតិកៈ យ៉ាងណា (សេក្ខតិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៩៤៧] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុ- ធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុ- ធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អា- ស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គលក្តី នហេតុធម៌ មិនមែន ជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលក្តី អាស្រ័យ នូវ នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា របស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អ- សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិង មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

សេក្ខំ នហេតុញ្ច នេវសេក្ខានាសេក្ខំ នហេតុញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខានាសេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសេក្ខំ នហេតុញ្ច នេវ-
 សេក្ខានាសេក្ខំ នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខា-
 នាសេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៩៤៨] សេក្ខំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សេក្ខោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អ-
 សេក្ខំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ នហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ នេវសេក្ខានា-
 សេក្ខំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខានាសេក្ខោ
 នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

[៩៤៩] ហេតុយា នវ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
 បតិយា នវ អវិភតេ នវ ។

[៩៥០] នេវសេក្ខានាសេក្ខំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវសេក្ខានាសេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែន
ជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិន
មែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខ-
បុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់
អសេក្ខបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៤៤៨] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
ធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។
នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។ នហេតុធម៌
មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខ-
បុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ ។

[៤៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៩ ។

[៤៥០] នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជា
របស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

សេក្ខត្តិកហោតុទុកំ

[៩៥១] នហោតុយា ឯកំ នអារម្មណេ បញ្ច
នអធិបតិយា តីណិ នោវិតតេ បញ្ច ។

[៩៥២] ហោតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ច ។

[៩៥៣] នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្តារេតញ្ច ។

[៩៥៤] សេក្ខោ នហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខា-
នាសេក្ខស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ នហោតុ ធម្មោ
នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស នហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ន-
ហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវសេក្ខានា-
សេក្ខោ នហោតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវសេក្ខា-
នាសេក្ខោ នហោតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស នហោតុស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេក្ខតិកហេតុទុកៈ

[៤៥១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៤៥២] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៣] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៥៤] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបដ្ឋយ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

[៩៥៥] សេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ អសេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស
 នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ នហេតុ ធម្មោ នេវ-
 សេក្ខោនាសេក្ខស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៩៥៦] អារម្មណោ បញ្ច អធិបតិយា នវ អ-
 នន្តវ អដ្ឋ សមនន្តវ អដ្ឋ សហជាតេ នវ អញ្ញ-
 មញ្ញ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ
 អវិភតេ តេរស ។

[៩៥៧] នហេតុយា ចុទ្ទស នអារម្មណោ ចុទ្ទស ។

[៩៥៨] អារម្មណាប្បច្ចយោ នហេតុយា បញ្ច ។

[៩៥៩] នហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិត្តាវេតព្វំ ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

[៤៥៥] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់ សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិ- បតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុង អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៤៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ។

[៤៥៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៥៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស តេរសមោ ភាគោ
មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេ

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកំ	១
សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ	៣
សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៦
សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ	៧
សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ.....	១០
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ.....	១៣
គន្ធទុកកុសលត្តិកំ.....	១៦
គន្ធនិយទុកកុសលត្តិកំ.....	១៨
គន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	២០
គន្ធគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកំ.....	២២
គន្ធគន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ.....	២៤
គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកំ	២៦
នីវរណទុកកុសលត្តិកំ.....	២៧
នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	៣១

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន តេរសមភាគ
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ.....	១
សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	៣
សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	៦
សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	៩
សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣
គន្ធទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៦
គន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៨
គន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	២០
គន្ធគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	២២
គន្ធគន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	២៤
គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	២៦
នីវរណទុកកុសលត្តិកៈ.....	២៩
នីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	៣១

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៣៣
នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	៣៤
នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៣៦
នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	"
បរាមាសទុកកុសលត្តិកំ	៣៧
បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	៣៩
បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៤១
បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	៤៣
បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	៤៥
សារម្មណទុកកុសលត្តិកំ	៤៧
ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ	៥០
ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ	៥៥
ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៦០
ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	៦៣
ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ	៦៥
ចិត្តសហភូទុកកុសលត្តិកំ	៦៩
ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ	៧១
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ	៧៣

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ..... ៣៣

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ..... ៣៤

នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ..... ៣៦

នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ..... ”

បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ..... ៣៧

បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ..... ៣៩

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ..... ៤១

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ..... ៤៣

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ..... ៤៥

សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ..... ៤៧

ចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ..... ៥០

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ..... ៥៥

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ..... ៦០

ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ..... ៦៣

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ..... ៦៥

ចិត្តសហភូទុកកុសលត្តិកៈ..... ៦៩

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ..... ៧១

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ..... ៧៣

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកំ	៧៧
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋាននុបវិត្តិទុកកុសលត្តិកំ	៧៩
អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកំ.....	៨១
ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ	៨៥
ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកំ.....	៨៨
ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ	៩២
ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ	៩៤
ឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ	៩៦
ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ.....	៩៨
ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ.....	១០០
ឧបាទានវិប្បយុត្តិឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ.....	១០១
កិលេសទុកកុសលត្តិកំ.....	១០៣
សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ	១០៦
សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	១០៨
កិលេសសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ.....	១០៩
កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ.....	១១០
កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	១១២
កិលេសកិលេសសម្បយុត្តិទុកកុសលត្តិកំ.....	១១៣

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកៈ.....	៧៧
ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានានុបវិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ.....	៧៩
អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	៨១
ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ.....	៨៥
ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកៈ.....	៨៨
ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ.....	៩២
ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	៩៤
ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	៩៦
ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	៩៨
ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០០
ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០១
កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០៣
សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០៦
សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០៨
កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	១០៩
កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១០
កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១២
កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១៣

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ	១១៤
ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ	១១៦
ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកំ	១១៨
ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ	១១៩
ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ	១២២
សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ	១២៤
សវិចារទុកកុសលត្តិកំ	១៣០
សប្បវិទិកទុកកុសលត្តិកំ	១៣២
បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ	១៣៦
សុខសហគតទុកកុសលត្តិកំ	១៣៧
ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកំ	"
កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ	១៣៨
រូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ	១៤១
អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ	១៤៣
បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ	១៤៦
និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ	១៤៧
និយតទុកកុសលត្តិកំ	១៤៨
សឧត្តរទុកកុសលត្តិកំ	១៥០

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១៤
ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១៦
ការនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១៨
ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១១៩
ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១២២
សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ.....	១២៤
សវិចារទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣០
សប្បវិតិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣២
បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣៦
សុខសហគតទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣៧
ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកៈ.....	"
កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៣៨
រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៤១
អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៤៣
បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៤៦
និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៤៧
និយតទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៤៨
សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៥០

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
សរណទុកកុសលត្តិកំ.....	១៥១
សរណទុកវេទនាត្តិកំ.....	១៥៣
សរណទុកវិបាកត្តិកំ.....	១៥៤
សរណទុកឧបាទិដ្ឋត្តិកំ.....	១៥៥
សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកំ.....	១៥៧
សរណទុកវិតក្កត្តិកំ.....	១៥៨
សរណទុកបីតិត្តិកំ.....	១៥៩
សរណទុកទស្សនត្តិកំ.....	១៦១
សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ.....	១៦២
សរណទុកអាចយគាមិត្តិកំ.....	១៦៣
សរណទុកសេក្ខត្តិកំ.....	១៦៤
សរណទុកបរិត្តត្តិកំ.....	១៦៥
សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកំ.....	១៦៦
សរណទុកហីនត្តិកំ.....	១៦៧
សរណទុកមិច្ឆត្តត្តិកំ.....	១៦៨
សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកំ.....	១៦៩
សរណទុកឧប្បន្នត្តិកំ.....	១៧០
សរណទុកអតីតត្តិកំ.....	១៧១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សរណទុកកុសលត្តិកៈ.....	១៥១
សរណទុកវេទនាត្តិកៈ.....	១៥៣
សរណទុកវិបាកត្តិកៈ.....	១៥៤
សរណទុកឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ.....	១៥៥
សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ.....	១៥៧
សរណទុកវិតក្កត្តិកៈ.....	១៥៨
សរណទុកបីតិត្តិកៈ.....	១៥៩
សរណទុកទស្សនត្តិកៈ.....	១៦១
សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ.....	១៦២
សរណទុកអាចយគាមិត្តិកៈ.....	១៦៣
សរណទុកសេក្ខត្តិកៈ.....	១៦៤
សរណទុកបរិត្តត្តិកៈ.....	១៦៥
សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ.....	១៦៦
សរណទុកហីនត្តិកៈ.....	១៦៧
សរណទុកមិច្ឆត្តត្តិកៈ.....	១៦៨
សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ.....	១៦៩
សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ.....	១៧០
សរណទុកអតីតត្តិកៈ.....	១៧១

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ.....	១៧១
សរណទុកអជ្ឈត្តិកំ.....	១៧៣
សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ.....	១៧៤
សរណទុកសនិទស្សនត្តិកំ.....	១៧៥

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

កុសលត្តិកហេតុទុកំ.....	១៧៧
វេទនាត្តិកហេតុទុកំ.....	១៩០
វិបាកត្តិកហេតុទុកំ.....	១៩៧
ឧបាទិទ្ធត្តិកហេតុទុកំ.....	២០៥
សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកំ.....	២១៤
វិតក្កត្តិកហេតុទុកំ.....	២២២
បីតិត្តិកហេតុទុកំ.....	២៣៧
ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ.....	២៤៦
ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកំ.....	២៥២
អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកំ.....	២៥៥
សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ.....	២៦៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សរណាទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ	១៧១
សរណាទុកអជ្ឈត្តិកៈ	១៧៣
សរណាទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ	១៧៤
សរណាទុកសនិទស្សនត្តិកៈ	១៧៥

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហេតុទុកៈ	១៧៧
វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ	១៩០
វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ	១៩៧
ឧបាទិទ្ធត្តិកហេតុទុកៈ	២០៥
សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ	២១៤
វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ	២២២
បីតិត្តិកហេតុទុកៈ	២៣៧
ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ	២៤៦
ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ	២៥២
អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ	២៥៥
សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ	២៦៥

